

ΦΑΡΟΣ
- Πλησίασμα στο Φως

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Τομέας IV - Συνθέσεων Τεχνολογικής Αιχμής

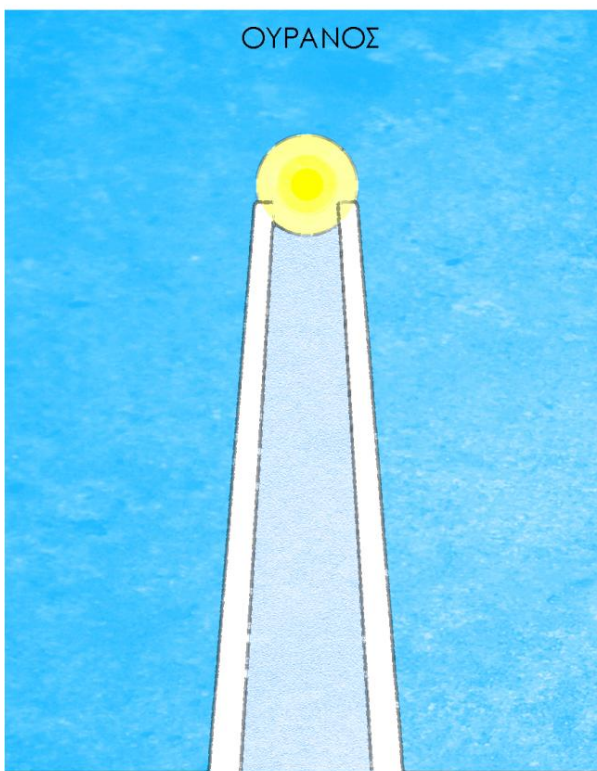
Σπουδαστής: Απόστολος Γιανναράς

Επιβλέπων: Π. Βασιλάτος, Λέκτορας

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ

Γνώση
(Φως)

Καθοδήγηση
(στην πλοήγηση)

Μοναχικότητα
(για τους στεριανούς)

Σίγουρα στην Πορεία
(για τους ναυτικούς)

Ιερότητα
(Υπερυψ. Εστία Φωτιάς,
ιερείς ή μοναχοί)

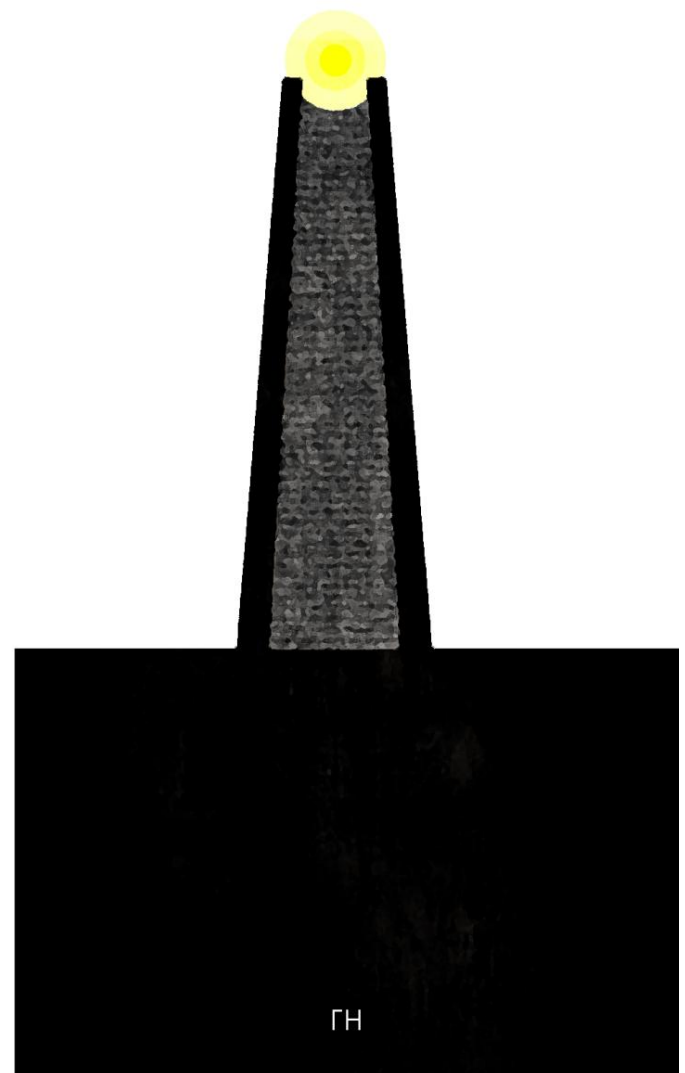
Επικοινωνία
(από παλιότερη χρήση)

Σταθερότητα
(Σημείο χάρτη,
διατηρείται στο τοπίο)

Δύναμη/Αντοχή
(μόνο στα κύματα και
τις καιρικές συνθήκες)

Κυριαρχία
(Ψηλότερο κτίριο,
Ξεχωρίζει στο τοπίο)

Πνευματικότητα
(Διαφωτισμός)

“Every Lighthouse seems to born from the light of the sky as much as from the gravity of the earth. It descends from intensely shining stars holding it from above, pulling and stretching it smoothly as a wonderful slender and finely crafted shaft, like a monumental and magical candle.”

Οι φάροι υπάρχουν, με κάποια μορφή, από την αρχή της ναυτικής δραστηριότητας του ανθρώπου. Αναφορές σε φωτεινά σήματα που θέτουν οι άνθρωποι ως βοήθημα στη ναυσιπλοΐα υπάρχουν ήδη από τον Όμηρο στην Ιλιάδα ενώ η χρήση των φάρων υπήρξε συνεχής μέχρι σήμερα.

Δύο από τα επτά θαύματα του αρχαίου κόσμου, ο Κολοσσός της Ρόδου και ο Φάρος της Αλεξάνδρειας υπήρξαν φάροι. Ο δεύτερος συγκεκριμένα είναι αυτός που έδωσε το όνομα φάρος σε αυτού του τύπου τα κτίρια, καθώς ήταν χτισμένος πάνω στο νησάκι Φάρος στις ακτές της Αλεξάνδρειας. Η κατασκευή του άρχισε το 297 π.Χ., το ύψος του έφτανε τα 140 μέτρα και ήταν ορατός από 300 στάδια μακριά. Ο Κολοσσός αντίστοιχα ήταν ένα γιγάντιο άγαλμα του θεού Ήλιου που ανεγέρθηκε επίσης τον 3^ο π.Χ. αιώνα και είχε τεράστιες διαστάσεις.

Το φαρικό δίκτυο αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε, και μαζί του η τεχνολογία. Οι φάροι απέκτησαν τυπολογία και χαρακτήρισαν τους τόπους στους οποίους κατασκευάστηκαν. Οι φάροι είναι συχνά ψηλά κτίρια που κάνουν αισθητή την παρουσία τους στο χώρο, καθότι για τη λειτουργία τους απαιτείται μεγάλο ύψος και ορατότητα προς αυτούς. Πολλοί είναι σε απομονωμένα μέρη, πάνω σε βράχια και απόκρημνα σημεία κοντά στη θάλασσα, και συχνά δέρονται από τα κύματα. Η σχέση των ανθρώπων με τη θάλασσα και με αυτούς τους έχει προσδώσει ισχυρό συμβολικό χαρακτήρα και συναισθηματική ταύτιση.

Το φως που διαπερνά το σκοτάδι έχει γενικά τη συμβολική έννοια της γνώσης και της πνευματικότητας, όποτε φυσικά ο φάρος ενέχει αυτόν τον συμβολισμό

Παράλληλα το φως του φάρου χρησιμεύει, ιδιαίτερα για τους ναυτικούς, ως καθοδήγηση, και επικοινωνία, ασφάλεια και ελπίδα, και έχουν.

Για τους στεριανούς αντίστοιχα τα μοναχικά αυτά κτίσματα, απομακρυσμένα συχνά από κατοικημένες περιοχές, μπορεί να συνδεθούν με τη μοναξιά και την απομόνωση. Αυτή η αυτονομία μπορεί να ιδωθεί και ως κυριαρχία, δύναμη και αυτάρκεια, καθώς το κτίσμα σηματοδοτεί την παρουσία του ως το ψηλότερο κτίριο, χαρακτηρίζει το χώρο και πολλές φορές γίνεται τοπόσημο μίας ολόκληρης περιοχής. Ένα φάρος συμβολίζει επίσης τη Σταθερότητα στο χώρο, καθώς αποτυπώνεται στους χάρτες αλλά και στο φυσικό χώρο, ο οποίος αλλάζει με τις εποχές και τα χρόνια.

Επιπλέον ένας φάρος έχει ιερό χαρακτήρα, αφού αποτελεί μία υπερυψωμένη εστία φωτιάς. Η έννοια αυτή του φάρου ενισχύεται από το γεγονός ότι στο παρελθόν οι φάροι λειτουργούσαν από ερημίτες, ιερείς και μοναχούς, από την αρχαία Αίγυπτο ως την αρχαία Ελλάδα και το μεσαίωνα.

Ο Lucien Steil, στη διατριβή του «Metaphysical Archaeology of Lighthouses» γράφει για τη σημαντική των φάρων:

Lighthouses combine "...domestic and functional preoccupations of navigation, orientation and safety with the most inspiring issues of poetry and metaphysics."

Lighthouses "...above all encompass traditions of sensitive architecture articulating the significance of our existence in time and space."

"Within lighthouses, the earth reaches to the sky from rocky [...] epicenters of the universe, sculpting and carving the delicate figure around an "axis mundi", modeling the aura of the ascension forces [...] Settled firmly but almost weightless, they are suspended from the earth along vertical lifelines, anchored in the sky by invisible streamless patterns of sacredness."

"Lighthouses are like pillars of the world, celestial landmarks carrying the sky and holding the earth [...] columns of [...] a light of great sweetness and gentle and discerning modulation of life, of beauty, of reason, of compassion, of truth... (Lighthouses) articulate the significance of our existence in time and space. Lighthouses are like pillars of the world, celestial landmarks carrying the sky [...] and holding the earth [...] columns of [...] a light of great sweetness..."

ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ

Οι φάροι χωρίζονται σε τυπολογίες ανάλογα με το σχήμα του πύργου τους και την κάτοψη τους. Ως προς τον πύργο χωρίζονται σε κυκλικούς, πολυγωνικούς (εξαγωνικούς ή οκταγωνικούς) ή τετράγωνους. Οι κυκλικοί φάροι είναι οι πιο ανθεκτικοί στις καιρικές συνθήκες αλλά επιλέγονται μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαίο λόγω του αυξημένου κόστους τους.

Ως προς την κάτοψη τους μπορούμε να διακρίνουμε τις εξής κατηγορίες:

1. Φάροι που είναι απλοί πύργοι, χωρίς ενταγμένους χώρους.
2. Φάροι που έχουν αρκετά μεγάλους πύργους ώστε να έχουν χώρους ενταγμένους μέσα τους.
3. Φάροι όπου ο πύργος είναι ενταγμένος σε κτίσμα ή οίκημα, το λεγόμενο φαρόσπιτο.
4. Φάροι τοποθετημένοι κοντά σε ξεχωριστό κτίσμα - φαρόσπιτο.
5. Φάροι ενταγμένοι σε μεγαλύτερο οικιστικό σύνολο.
6. Ιδιαίτερη κατηγορία είναι οι φάροι που χτίζονται μέσα στη θάλασσα σε μικρές βραχονησίδες.
7. Φάροι που χτίζονται δίπλα από παλιό κτίσμα φάρου ο οποίος πλέον δεν λειτουργεί ή είναι ερειπωμένος.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

- Όσον αφορά την κατασκευή των φάρων και τα υλικά από τα οποία κατασκευάζονται, οι φάροι στην Ελλάδα είναι σχεδόν πάντα πέτρινοι.
- Τα στοιχεία των ορόφων είναι μεταλλικά ή ξύλινα.
- Ο κλωβός του Φανού είναι μεταλλικός, κυκλικής ή πολυγωνικής κάτοψης, με υαλοστάσιο με μεταλλικά κουφώματα.
- Περιμετρικά του κλωβού υπάρχει συνήθως εξώστης μικρού πλάτους με μεταλλικό κιγκλίδωμα.
- Οι γραμμές του κτίσματος είναι απλές και λιτές, ενισχύονται από το ανάγλυφο ελληνικό τοπίο και δημιουργούν αντίθεση με τη ρευστότητα των κυμάτων.
- Συχνά ως κτίρια δομούνται με απόλυτα χρηστικά κριτήρια, η μορφή ακολουθεί τη λειτουργία.
- Ο φάρος τη μέρα είναι απλώς παρατηρητήριο. Τη νύχτα είναι που παίρνει το μεταφυσικό χαρακτήρα. Κυρίαρχη η κατακόρυφη διεύθυνση από τις οριζόντιες ζώνες.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΑΡΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

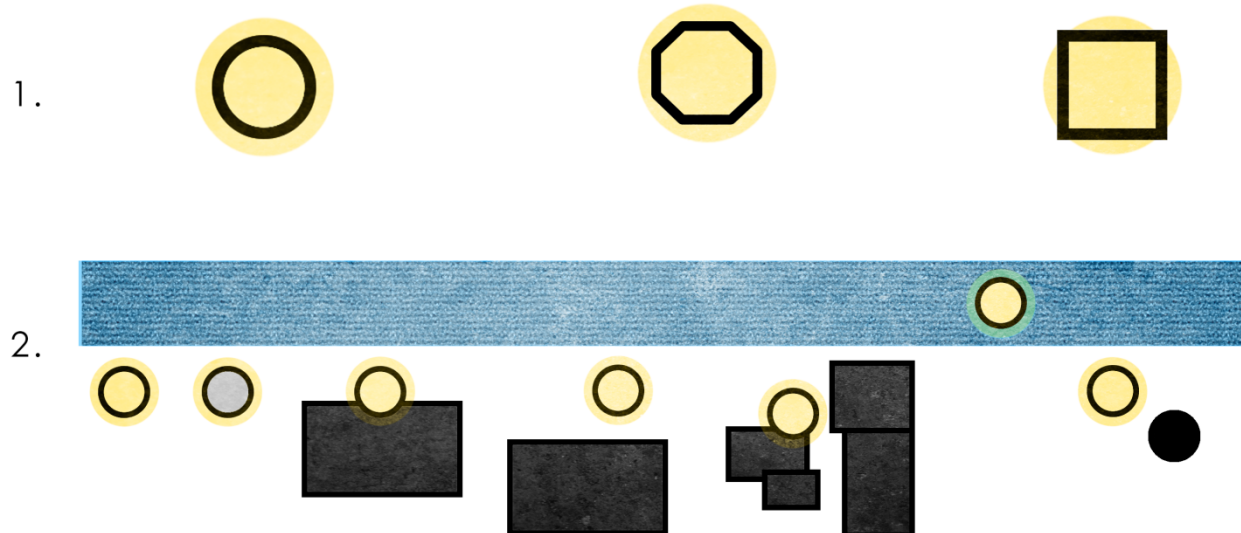
Λόγω της πολύ μεγάλης ακτογραμμής και του ναυτικού προσανατολισμού της Ελλάδας ιστορικά το ελληνικό φαρικό δίκτυο είναι ένα από τα πιο εκτεταμένα παγκοσμίως, αριθμώντας συνολικά 1290 φάρους και φωτοσημαντήρες (με στοιχεία του 2012). Παρ' ότι το φαρικό δίκτυο εμπεριέχει αρκετούς διατηρητέους φάρους και σημαντικά μνημεία, έχει από πολλές απόψεις παραμεληθεί και δεν είναι προβεβλημένο.

Έχουν παρθεί στοιχεία από τη μεταπτυχιακή διατριβή «Σχεδιασμός και Κατασκευή Φάρων στην Ελλάδα» της Δήμητρας Ασκούνη

ΟΡΙΣΜΟΣ

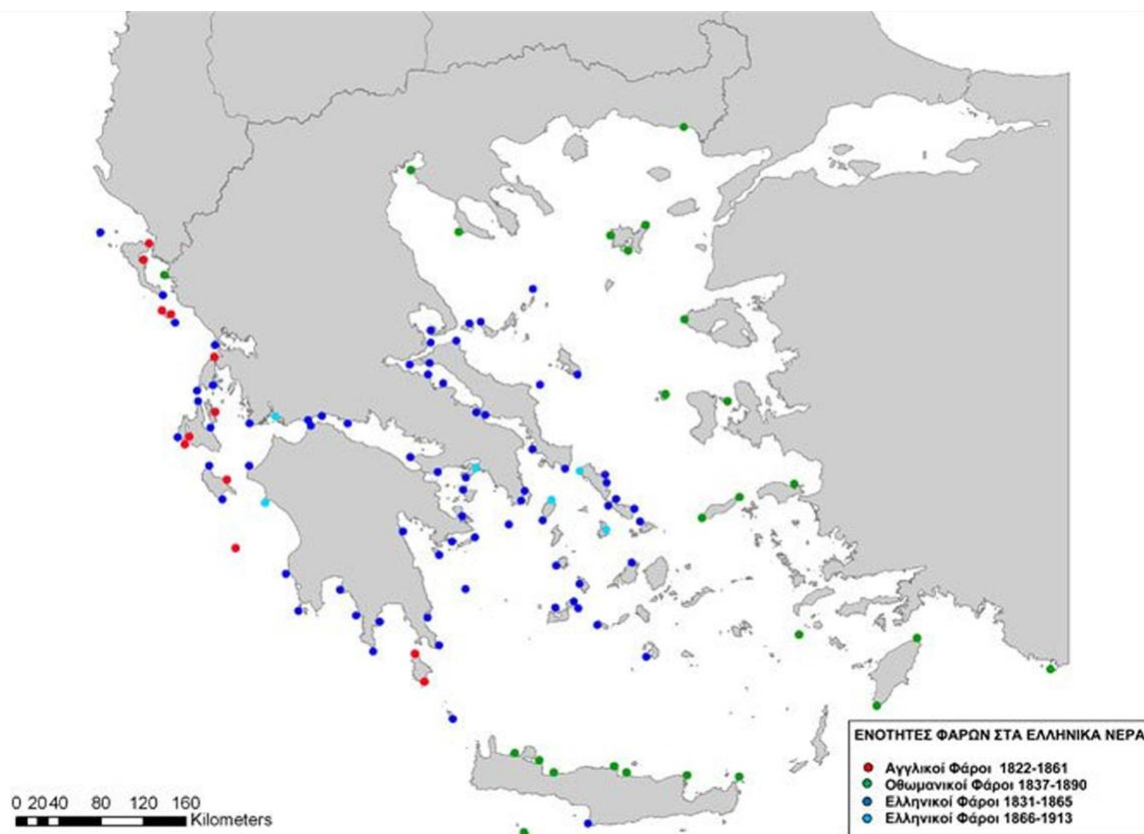
Φάρος (lighthouse) ονομάζεται ένα ειδικής και τυποποιημένης κατασκευής κτίσμα που οικοδομείται σε διάφορα σημεία των ηπειρωτικών ή νησιωτικών ακτών ή και επί βραχονησίδων στο επάνω μέρος του οποίου φέρεται ειδικός μηχανισμός που φωτοβολεί, (εκπέμπει), συνήθως περιοδικό φως, χαρακτηριζόμενο εκ του σκοπού του ως ιδιαίτερο βοηθητικό μέσο στην ασφαλή ναυσιπλοΐα. Με το όνομα Φάρος χαρακτηρίζεται τόσο το κτίσμα όσο και η μηχανή φωτοβολίας που είναι εγκατεστημένη σε αυτό.

ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΦΑΡΩΝ

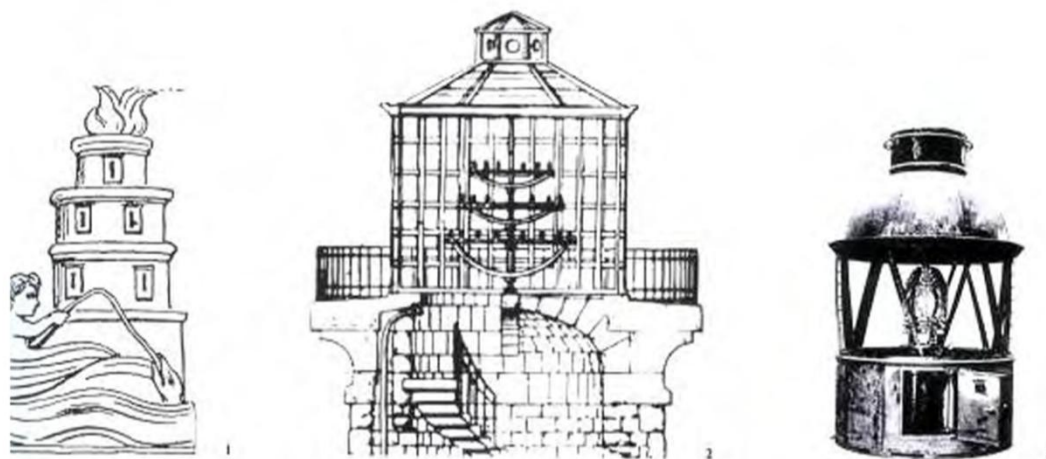
ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΠΑΛΙΩΝ ΦΑΡΩΝ

- Βοήθημα Ναυσιπλοΐας
- Σύμβολο Πόλης ή Τοπόσημο (Φάρος Αλεξανδρούπολης, Φάρος Κρανάης για το Γύθειο, ο Φάρος Πάτρας κ.λπ)
- Φαρόσπιτο για επιτηρούμενους φάρους, σήμερα λιγότερο αναγκαίο
- Εποχιακή χρήση ως οικήματα για παραθεριστές
- Ναυτικά Μουσεία ή άλλες πολιτιστικές χρήσεις
- Παρατηρητήρια
- Τουριστικές Χρήσεις

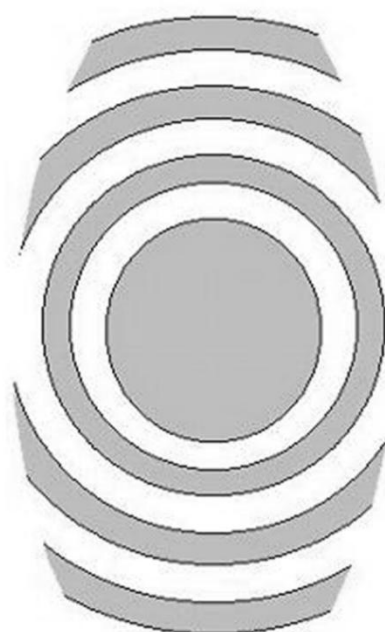
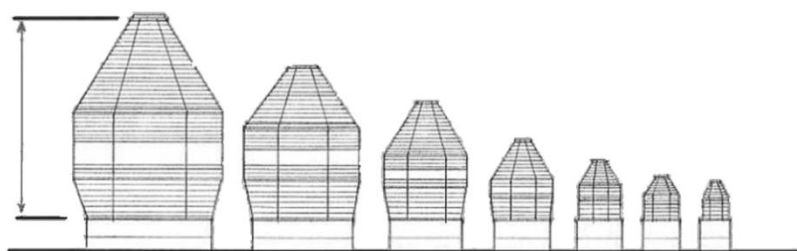
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Α.ΕΠΙΤΗΡΟΥΜΕΝΟΙ						
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ	39	39	40	40	40	40
ΗΛΙΑΚΟΙ	17	17	20	20	20	20
ΡΑΔΙΟΦΑΡΟΙ	2	2				
Β. ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ						
ΗΛΙΑΚΟΙ	940	959	995	997	1011	1015
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ	72	72	74	74	74	74
Γ.ΦΩΤΟΣΗΜΑΝΤΗΡΕΣ						
ΗΛΙΑΚΟΙ	145	141	139	139	139	139
ΣΧΕΔΙΕΣ ΠΛ.ΣΤΟΧΟΙ	2	2	2	2	2	2
ΣΥΝΟΛΟ	1217	1232	1270	1972	1286	1290

ΦΩΤΟΒΟΛΙΑ ΦΑΡΟΥ

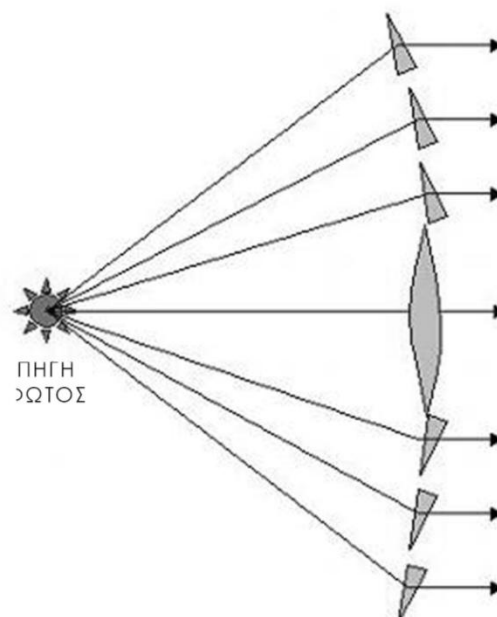

Εικόνα 56, Δημήτρα Ασκούνη, Σχεδιασμός και Κατασκευή Φάρων στην Ελλάδα

1. Σύστημα Ανοιχτής Φωτιάς στην Όστια,
2. Φανός με κεριά του φάρου Torre Salvoire
3. Τύπος Φανού με φωτιά από κάρβουνο

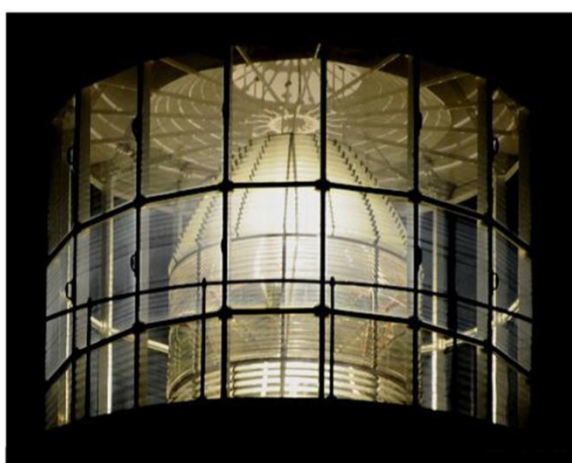

ΜΕΙΩΣΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΠΗΓΗ
ΦΩΤΟΣ

Δ

ΜΗΧΑΝΗ ΦΩΤΟΒΟΛΙΑΣ

Η ισχύς των Φάρων (power of lights) αποτελεί μια ένδειξη της λαμπρότητάς τους, δηλαδή της φωτιστικής τους ικανότητας που εκφράζεται σε "κηρία" (candles), αφού αρχικά οι φάροι λειτουργούσαν με πραγματικά κεριά.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΦΑΡΟΙ

Οι φάροι αρχικά είχαν ανοιχτές εστίες φωτιάς στην κορυφή τους. Πολλές φορές χρησιμοποιούνταν και ως τρόπος επικοινωνίας με σήματα καπνού αντί για φωτιά κατά τη διάρκεια της ημέρας.

ΠΥΡΣΟΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Λειτουργήσαν από το 1830 μέχρι το 1995. Ήταν όλοι επιτηρούμενοι και έδιναν σταθερό ή αναλαμπών φως. Για την αναλαμπή χρησιμοποιούνταν κατάλληλος ωρολογιακός μηχανισμός ο οποίος ανά τακτά διαστήματα κουρδίζονταν από τον φαροφύλακα.

Ο μηχανισμός ξεκουρδιζόταν με τη βοήθεια ενός βάρους που κινούνταν κάθετα στο πύργο του φάρου και παράλληλα περιέστρεφε το οπτικό. Ήταν τοποθετημένοι κυρίως σε λιμάνια που έδιναν φωτοβολία σε απόσταση 15-25 νμ. Έχουν όλοι καταργηθεί.

ΠΥΡΣΟΙ ΑΣΕΤΥΛΙΝΗΣ

Λειτουργούσαν από το 1915 μέχρι το 2002. Ήταν αυτόματοι αναλάμποντες και οι πλέον αξιόπιστοι. Ο εφοδιασμός τους με αέριο ασετιλίνης γινόταν μία φορά ετησίως. Καταργήθηκαν λόγω υψηλού κόστους συντήρησης και λειτουργίας.

ΠΥΡΣΟΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ

Λειτουργούν με ηλεκτρικό ρεύμα AC από το δίκτυο της ΔΕΗ. Τροφοδοτούνται μέσω κατάλληλου κυκλώματος ηλεκτρικός λαμπτήρας

AC ή DC (με φορτιστή και συσσωρευτές) Αξιόπιστοι φάροι με δυνατότητες μεγάλη φωτοβολία και πολύ χαμηλό κόστος συντήρησης λειτουργίας.

ΠΥΡΣΟΙ ΗΛΙΑΚΟΙ

Πυρσοί νέας τεχνολογίας η οποία άρχισε να εφαρμόζεται στο φαρικό δίκτυο από το 1980. Οι ηλιακοί πυρσοί αντικατέστησαν κυρίως τους πυρσούς ασετιλίνης. Το μέγεθος της λυχνίας και η ισχύς των ηλιακών γεννητριών καθώς και η χωρητικότητα των συσσωρευτών καθορίζεται από την επιθυμητή φωτοβολία. Η ηλιακή ακτινοβολία συλλέγεται από τις ηλιακές γεννήτριες και αποθηκεύεται στους συσσωρευτές. Το ηλεκτρικό ρεύμα μέσω ενός φωτοκύτταρου τροφοδοτεί τον εκλαμπτήρα.

ΦΑΚΟΣ FRESNEL

Ο Φακός Φρενέλ χρησιμοποιείται ώστε το φως που εκπέμπεται να είναι ορατό από μακριά. Γι' αυτό το σκοπό χρησιμοποιούνται πρίσματα (από κρύσταλλο ή πλέον από συνθετικά υλικά) τα οποία να διαθλούν το φως ώστε αυτό να μην έχει διασπορά αλλά να διαδίδεται στο χώρο ανά παράλληλες δέσμες.

Για να είναι αναγνωρίσιμοι οι φάροι πολλές φορές χρησιμοποιούνται έγχρωμοι φακοί ώστε ο κάθε φάρος να εκπέμπει φως συγκεκριμένου χρώματος. Χρησιμοποιείται, εκτός από τους φάρους, και σε φώτα αυτοκινήτων, σε προβολείς και αλλού.

Στο φαρικό δίκτυο από το 1980 άρχισαν να εφαρμόζονται οι ηλιακοί πυρσοί, οι οποίοι αντικατέστησαν κυρίως τους πυρσούς ασετιλίνης. Το μέγεθος της λυχνίας και η ισχύς των ηλιακών γεννητριών καθώς και η χωρητικότητα των συσσωρευτών καθορίζεται από την επιθυμητή φωτοβολία. Η ηλιακή ακτινοβολία συλλέγεται από τις ηλιακές γεννήτριες και αποθηκεύεται στους συσσωρευτές. Το ηλεκτρικό ρεύμα μέσω ενός φωτοκύτταρου τροφοδοτεί τον εκλαμπτήρα.

ΥΠΑΡΧΩΝ ΦΑΡΟΣ

Ο υπάρχων φάρος διαθέτει φακό Φρενέλ τρίτης τάξης (ύψος 1.576 m, 0.50 m Εστιακό Μήκος). Ο ελληνικός αριθμός του στο φαροδείκτη είναι 0650, ενώ ο Διεθνής Αριθμός του είναι E3836. Είναι αναλάμπων (όχι περιστρεφόμενος) και εκπέμπει λευκό φως με περίοδο 10 δευτερόλεπτα. Το εστιακό του ύψος από το επίπεδο της θάλασσας είναι 70 μέτρα και είναι ορατός σε 24 ναυτικά μίλια.

ΛΕΥΚΑΣ ή ΛΕΥΚΑΔΑ

- 4ο σε πληθυσμό και έκταση νησί του Ιονίου πελάγους
- Πληθυσμός 22.720 κατοίκων (απογραφή 2011)
- Συνδέεται με την Αιτωλοακαρνανία και την ηπειρωτική Ελλάδα με πλωτή γέφυρα 20 μέτρων, στον πορθμό του Δρέπανου.
- Μαζί με την Εύβοια είναι τα δυο μοναδικά νησιά στην Ελλάδα στα οποία η πρόσβαση γίνεται οδικώς.
- Αποτελεί προορισμό για τους λάτρεις των θαλάσσιων σπορ. Επίσημοι αγώνες και φεστιβάλ με την συμμετοχή εκατοντάδων αθλητών απ' όλο τον κόσμο.
- Τα τελευταία χρόνια διοργανώνεται μία εκδήλωση των «Σαπφείων» στην περιοχή του φάρου.
- Πανέμορφα φυσικά τοπία και αστείρευτης ομορφιάς παραλίες, γνωστές παγκοσμίως και ψηφιζόμενες συχνά ως οι καλύτερες της Μεσογείου, με πιο γνωστές το Πόρτο Κατσίκι και τους Εγκρεμούς στη δυτική πλευρά του νησιού.

Πρωτότυπο Κείμενο

Λευκάδος αἰπὺν ἔχων ναύταις τηλέσκοπον ὄχθον, Φοῖβε, τὸν Ἴονίω λουόμενον πελάγει, δέξαι πλωτῆρων [...] σπονδὴν [...], ἐπὶ δ' ἰστία πέμψον ἀήτην οὖριον Ἄκτιακούς σύνδρομον εἰς λιμένας.

Νεοελληνική Απόδοση

Ω Φοῖβε, (Απόλλωνα) συ που έχεις ἔδρα πάνω στον απότομο βράχο της Λευκάδος, ο οποίος από μακριά διακρίνεται σ' ὅσους είναι ναυτικοί και ο οποίος λούζεται στα νερά του Ιονίου πελάγους, ας δεχθείς από μας που πλέουμε [...] προσφορά [...] και στείλε στα πανιά του πλοίου μας ευνοϊκό άνεμο για να μας κατευθύνει στο λιμάνι του Ακτίου.

Από επίγραμμα κάποιου Φιλίππου, Βαρβερινή Βιβλιοθήκη της Ρώμης

ΑΚΡΩΤΗΡΙ ΤΟΥ ΛΕΥΚΑΤΑ

Το ακρωτήριο Λευκάτα βρίσκεται στο νοτιότερο άκρο του νησιού, Ανήκει διοικητικά στη δημοτική ενότητα (πρώην δήμος) Απολλωνίων με ἔδρα τη Βασιλική (3.235 κάτοικοι) και απέχει 50 χιλιόμετρα από την πόλη της Λευκάδας.

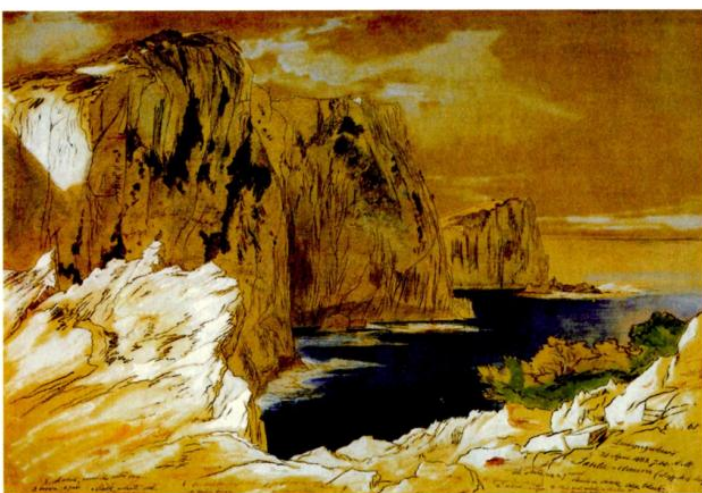
Είναι γνωστό και ως Κάβο Δουκάτο, Κάβος της Κυράς ή της Ιράς (Ιεράς) ή της Νηράς, Σαπφούς Άλμα ή Πήδημα της Κυράς και συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία του νησιού.

Ως τοπίο είναι επίσης εντυπωσιακό και επιβλητικό, με ισχυρούς ανέμους και καταπληκτική θέα στο απέραντο γαλάζιο στο Ιόνιο πέλαγος. Το έχουν σχεδιάσει διάφοροι περιηγητές ανά τους αιώνες. Οι λευκοί απότομοι βράχοι («Λευκάς άκρα» όπως ονομαζόταν) που κατεβαίνουν κάθετα έως τη φουρτουνιασμένη θάλασσα θεωρείται, κατά μία εκδοχή, ότι ἔδωσαν το ὄνομά τους σε ὅλο το νησί – κατά ἄλλη οφείλεται σε ἕναν ζακυνθινό σύντροφο του Οδυσσέα, τον Λεύκο.

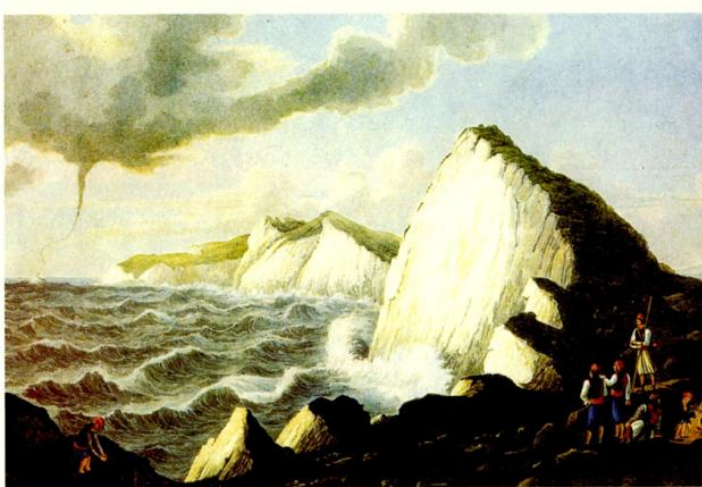
Στο Ακρωτήριο Λευκάτα στη Λευκάδα υπήρχε και ο φάρος του Λευκάτα ο οποίος λέγεται ότι είναι κτισμένος επάνω στον αρχαίο ναό του Απόλλωνα. Ο Απόλλων ήταν και θαλάσσιος θεός (είχε ἄλλωστε και το προσωνύμιο Δελφίνος). Τα ερείπια του ναού του Απόλλωνα ανασκάφτηκαν από τον Ντέρπφελντ, γνωστό από τη θεωρία του ότι η ομηρική Ιθάκη ήταν η Λευκάδα. Τόσο η αρχαιολογική ἔρευνα ὡς και η συνέχεια ὡς και η ανάδειξη των αρχαίων ήταν ανύπαρκτη, αν και κάποια ευρήματα μπορεί να δει κανείς σήμερα στο Αρχαιολογικό Μουσείο του νησιού. Υπήρχε ἔτσι στην περιοχή και ἕνα ἱερό του Ποσειδώνα, αν και δεν είναι πολλά γνωστά για αυτό.

Τα Μεσαιωνικά χρόνια στην περιοχή οικοδομήθηκε μοναστήρι του Αγίου Νικολάου, γνωστό και ως Αγίου Νικολάου της Νηράς.

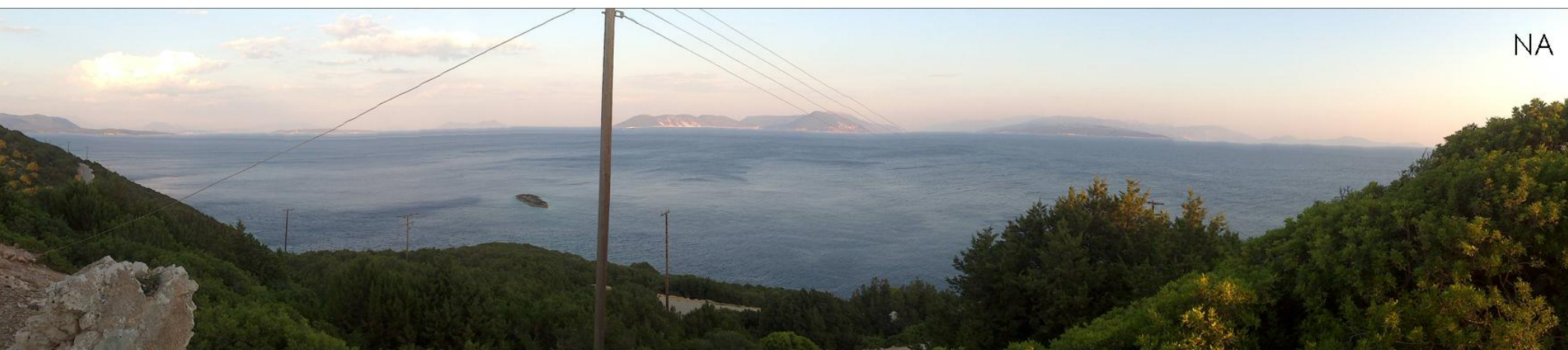
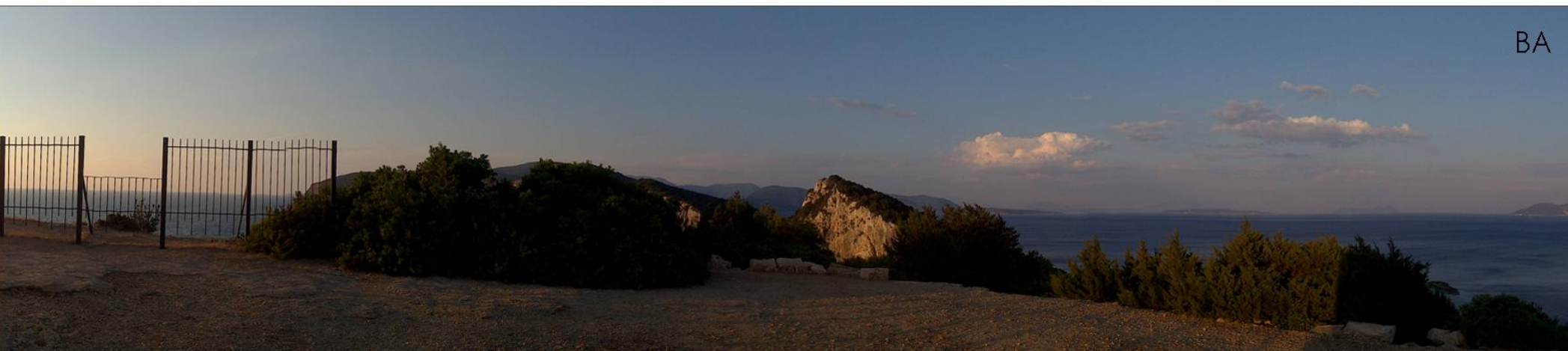
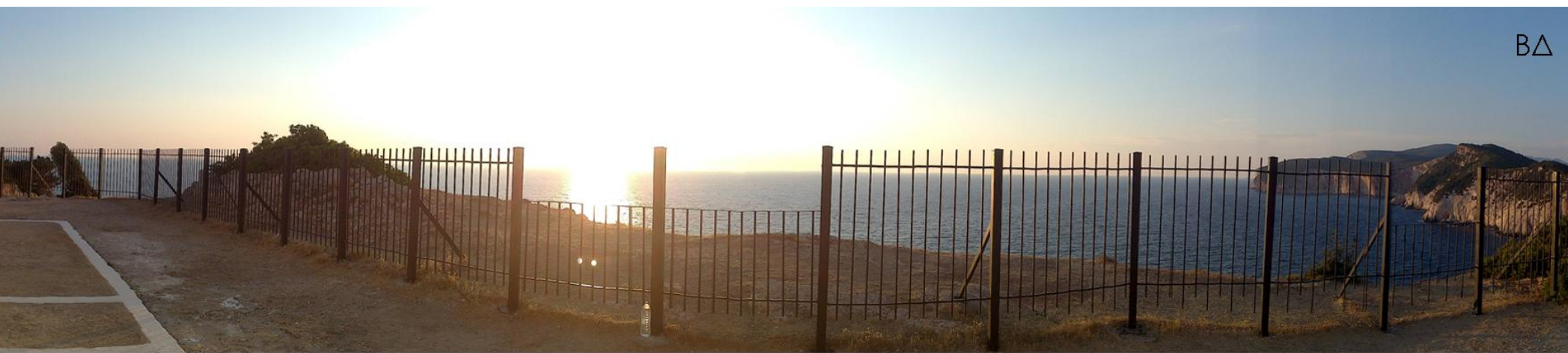
Ο Λόρδος Βύρωνας, την πρώτη φορά που ταξιδέψε στην Ελλάδα πέρασε με το καράβι του από τη Λευκάδα και εμπνεύστηκε το ποίημα του Child Harold (1812), το οποίο αναφέρεται στη Σαπφώ.

Edward Lear, Capo Ducato, or Sappho's Leap - Santa Maura 1863.

J. Cartwright, Το ακρωτήριον Λευκάτας (Views of the Ionian Islands), 1821.

ΘΕΕΣ (από το επίπεδο +0.00)

Η θέα από το γκρεμό του Λευκάτα είναι κυρίως στο ανοιχτό πέλαγος, στα βόρεια, όπου φαίνεται το ελισσόμενο ανάγλυφο του ακρωτηρίου με τους λευκούς βράχους που δίνουν το όνομά τους στο νησί.

ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ

Ο υπάρχων φάρος στο ακρωτήριο είναι προσπελάσιμος από αυτοκινητόδρομο, με διάφορα σημεία στάσης από τα οποία είναι ορατό το ακρωτήριο με τον φάρο. Σε αυτά τα σημεία θα μπορούσαν να γίνουν επίσης παρεμβάσεις αξιοποίησης, οι οποίες όμως ξεφεύγουν από το αντικείμενο της διπλωματικής.

Νοτιοανατολικά υπάρχει μία διακλάδωση του δρόμου η οποία οδηγεί σε έναν υποσταθμό της ΔΕΗ.

Στο τέλος του αυτοκινητοδρόμου υπάρχει μία διεύρυνση, και έπειτα ο δρόμος συνεχίζει ως μία ακαθόριστη διαδρομή από χώμα η οποία οριοθετείται από θάμνους.

Παράλληλα υπάρχει μία απότομη και ευθεία διαδρομή ανάβασης που οδηγεί απ' ευθείας στο φάρο.

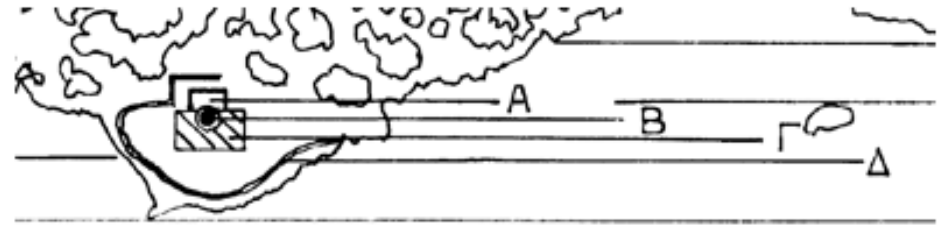
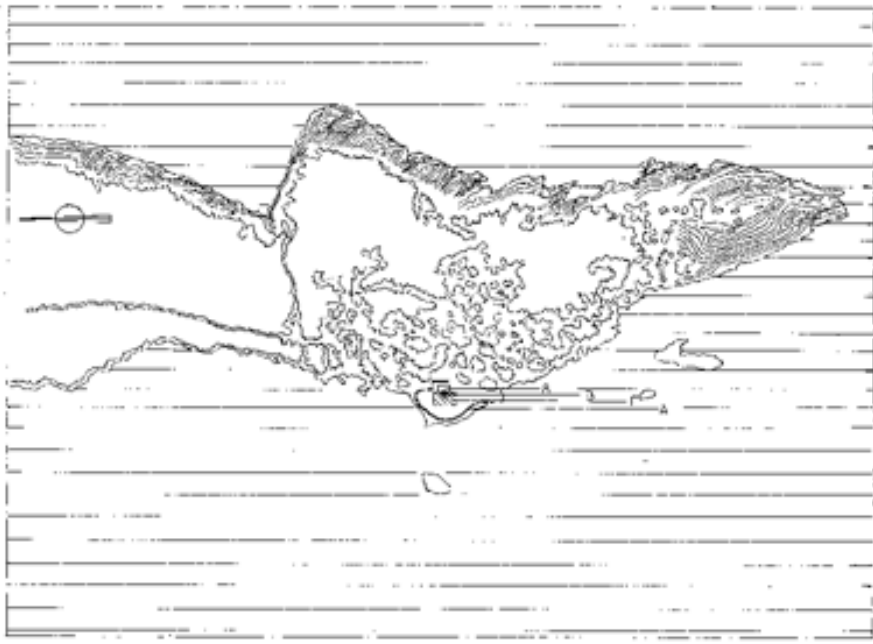
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ

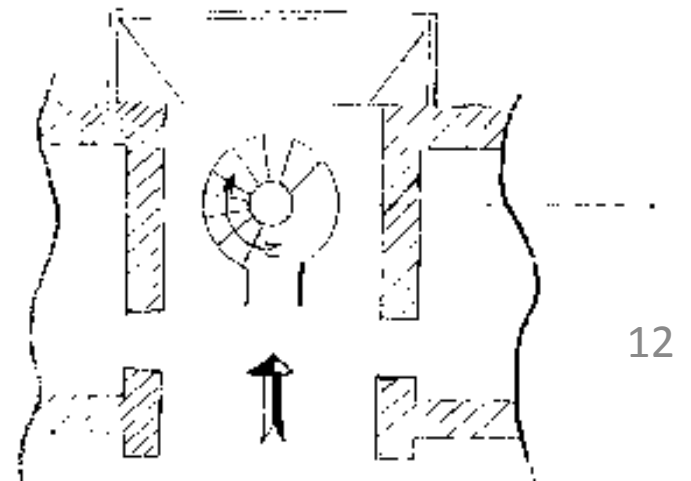
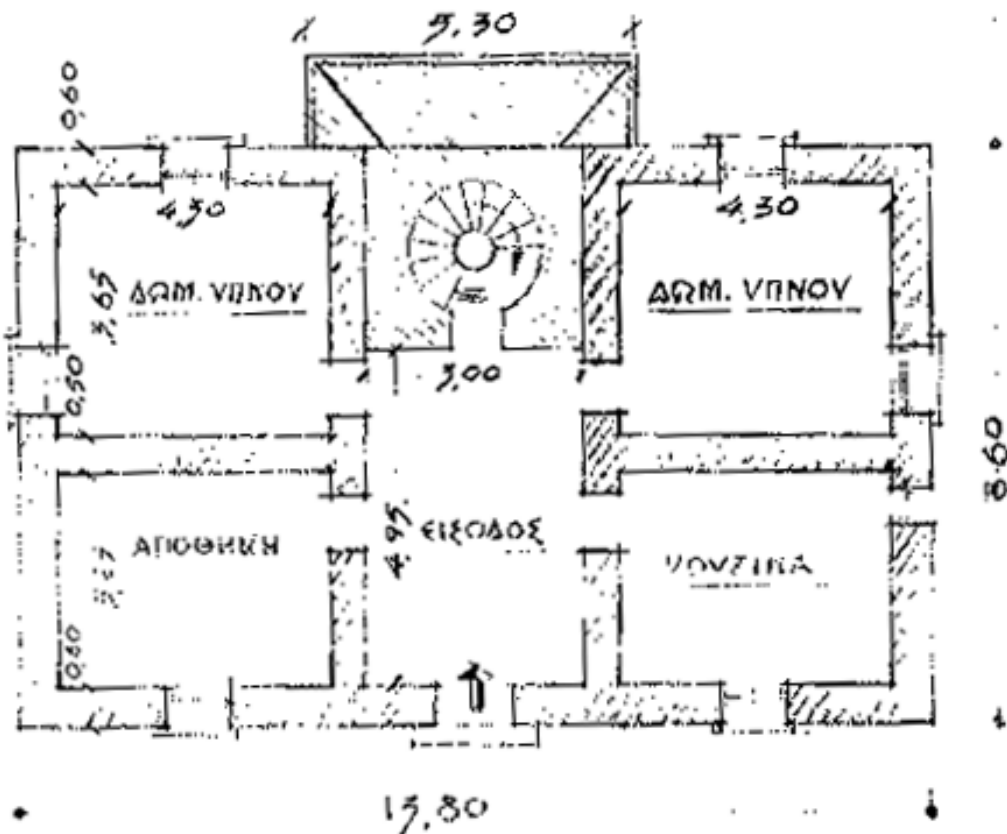
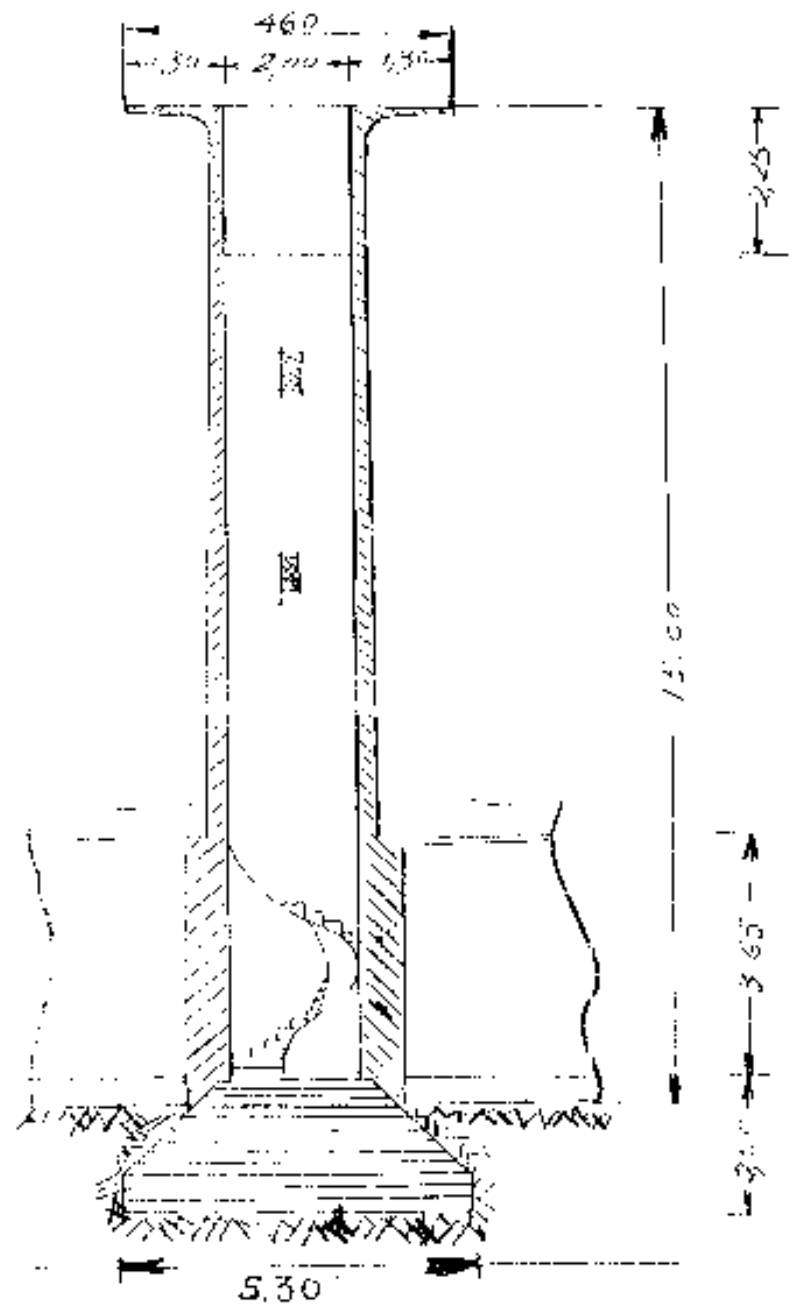
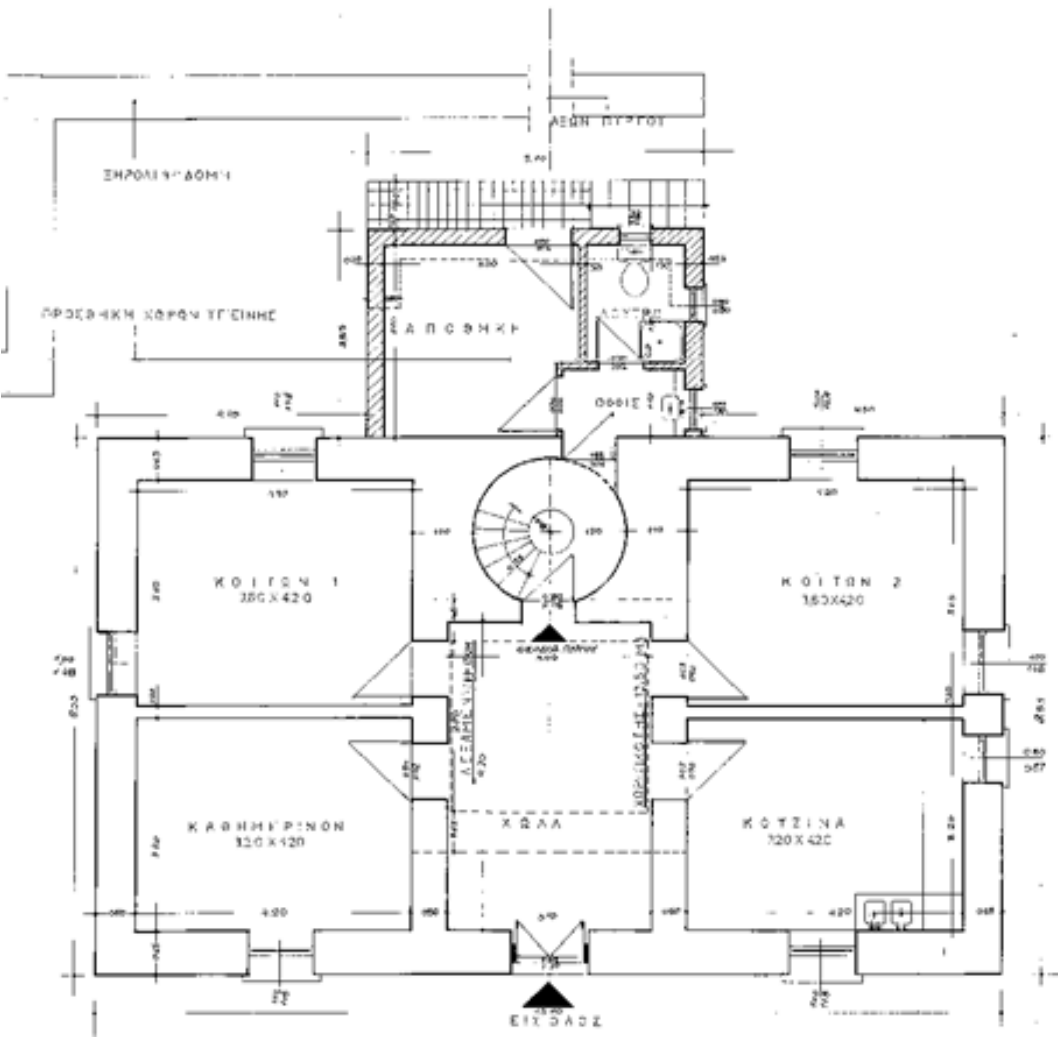

ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΦΑΡΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ 1

- ΝΕΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΣ ΟΠΤΟΠΛΑΙΩΣΗ.
- ΠΑΛΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΚ ΛΙΘΟΔΟΜΗΣ.
- A. ΝΕΟΝ ΚΤΙΣΜΑ.
- B. ΠΥΡΓΟΣ ΦΑΡΟΥ.
- Γ. ΦΑΡΙΚΟΝ ΘΗΚΑ.
- Δ. ΑΝΑΛΥΜΑΤΙΚΗ ΛΙΘΟΣ.

Ο φάρος του Λευκάτα
στα τέλη του 19ου αιώνα

ΥΠΑΡΧΩΝ ΦΑΡΟΣ

Ο υπάρχων φάρος δεν είναι ο αρχικός φάρος που υπήρχε στην περιοχή. Κατασκευάστηκε το 1890 και ήταν πέτρινος, με πύργο τετραγωνικής κάτοψης, εξώστη τετράγωνης κάτοψης και ορθογωνικό φαρόσπιτο. Ο φάρος αυτός καταστράφηκε από σεισμό και ο πύργος ανακατασκευάστηκε από οπλισμένο σκυρόδεμα το 1950. Ο δεύτερος αυτός πύργος όμως έχει υποστεί εκτεταμένες φθορές με το πέρασμα του χρόνου.

Το έδαφος επίσης έχει μπαζωθεί ώστε να δημιουργηθεί ένας προαύλιος χώρος για το φάρο, ενώ προς την όψη του γκρεμού το 2010 τοποθετήθηκε πρόχειρα ένα όριο από ψηλά και ασχεδίαστα κάγκελα.

Ο φάρος παλιότερα ήταν επιτηρούμενος (γι' αυτό άλλωστε και χρειαζόταν το φαρόσπιτο, ώστε να διαμένει εκεί μαζί με την οικογένειά του) όμως πλέον είναι αυτόματος και το φαρόσπιτο δεν χρησιμοποιείται το μεγαλύτερο μέρος του έτους.

ΑΛΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΡΑΧΟ

Ernst Stückelberg, 1897
Sappho

Antoine-Jean Gros, 1801
Sappho at Leucate

Théodore Chassériau, 1840
Sappho Leaping into the Sea from the Leucadian Promontory

Φωτογραφία από τα Σάπφεια 2010

Τα βράχια κάτω από τον Λευκάτα

Πρωτότυπο Κείμενο

οὐ δὴ λέγεται πρώτη Σαπφῶ
τον ὑπέρκομπον θηρώσα Φάων'
οἰστρώντι πόθψ ρῖψαι πέτρας ἀπό
τηλεφανούς. ἀλλὰ κατ'ευχήν σὴν,
δέσποτ' ἀναξ, ευφημείσθω τέμενος
πὲρι Λευκάδος ακτῆς

Νεοελληνική Απόδοση

ὅπου λέγεται ὅτι πρώτη ἡ Σαπφῶ,
κυνηγώντας με τὸν οἶστρο τοῦ πόθου
τὸν ἀλαζονικὸ Φάωνα ρίχτηκε ἀπὸ
ἐναν γκρεμὸ που φαίνεται ἀπὸ μακριὰ
[δηλ. πανύψηλο]. Ἀλλὰ με τὴ δική σου
ευχή, αφέντη θεέ [ενν. Απόλλωνα],
ας εἶναι δοξασμένο τὸ τέμενος
κοντὰ στη Λευκάδα ακτή.

(Μένανδρος, απ. 258Κ)'

Πασίγνωστος είναι ο μύθος της αυτοκτονίας της Σαπφούς από τα βράχια του Λευκάτα. Η Σαπφώ, πασίγνωστη ποιήτρια της αρχαιότητας (7^{ος} πΧ αιώνας) αποκαλούμενη και «δέκατη μούσα» από τον Πλάτωνα, πήδηξε από το γκρεμό αυτό εξ αιτίας του άτυχου έρωτά της για τον Φάωνα, μυθικό ακόλουθο της Αφροδίτης.

Οι πληροφορίες για πήδημα πού γίνεται για λόγους ερωτικής απελπισίας φαίνονται να είναι νεώτερες, ιδίως γύρω στους αιώνες της ελληνιστικής εποχής.

- Όσον αφορά τις ερωτικές αυτοκτονίες πάντως τον δρόμο άνοιξε, κατά τους θρύλους φυσικά, η ίδια η Αφροδίτη που πηδώντας από τον βράχο απαλλάχθηκε από τον έρωτά της για τον Άδωνη.

- Ακολούθησαν ο Κέφαλος και οι ποιητές Νικόστρατος και Χαρίνος.

- Η βασίλισσα της Αλικαρνασσού Αρτεμισία τύφλωσε τον εραστή της την ώρα πού κοιμόταν και απελπισμένη έβαλε τέρμα στη ζωή της, πηδώντας από την κορυφή του Λευκάτα κάτω στην αχανή θάλασσα του Ιονίου.

- Η Καλύκη (από το ομώνυμο ποίημα του Στησίχορου) επίσης γκρεμίστηκε από την κορυφή του Λευκάτα επειδή αγάπησε κάποιον νέο, και εκείνος δεν ήθελε να την παντρευτεί.

• Από παλιότερες μαρτυρίες είναι πιθανότερο ότι προηγούνταν εξιλαστική θυσία προς το θεό Απόλλωνα, κάθε χρόνο με σκοπό να αποτραπούν συμφορές.

- Με το ιερό του Απόλλωνα συνδέεται εξάλλου κατά τον Στράβωνα (1^{ος} αιώνας π.Χ. - 1^{ος} αιώνας μ.Χ.) ένας τελετουργικός καθαρός της πόλης, σύμφωνα με τον οποίο κάθε χρόνο πετούσαν από τον βράχο έναν κατάδικο για αποτροπή του κακού. Κυκλοφορούσε μάλιστα η λαϊκή δοξασία πως οι θεοί, με πρώτο και καλύτερο τον Απόλλωνα δεν θα άφηναν τους αθώους, που ρίχνονταν στο γκρεμό να χαθούν, ενώ οι ένοχοι θα έβρισκαν το θάνατο που τους άξιζε. Με άλλα λόγια η κατακρήμνιση από το ακρωτήριο Λευκάτας θεωρούνταν ένα είδος «θεοκρισίας» μεταξύ αθώων και ενόχων. Πολύ σπάνια όμως κάποιος «αθώος» κατάφερε να βγει ζωντανός από αυτή την κατακρήμνιση... Στον κατάδικο, το «κάθαρμο» όπως ονομαζόταν, έβαζαν φτερά πουλιών για να μετριασθεί η πτώση του – ματαιώς φυσικά –, ενώ στη θάλασσα υπήρχαν βάρκες, όχι για να τον σώσουν αλλά σε περίπτωση που δεν είχε σκοτωθεί, για να τον διώξουν ως μίσημα μακριά από το νησί.

- Η παραπάνω πληροφορία μάλλον αναφέρεται σε μία εποχή όπου η αρχαιότερη ανθρωποθυσία, εξαναγκαστική για λόγους λατρευτικούς, έχει μετατραπεί σε μία αναιμάκτη τελικά θυσία, μία αποτροπαική τελετή. Αρχικά δηλαδή το θανάσιμο γκρέμισμα μετατρέπεται σε ένα τυπικό στο οποίο είναι αδιάφορο αν το θύμα ζήσει ή όχι, αλλά αρκεί μόνο να έχει πραγματοποιηθεί το άλμα.

- Αυτή η πανάρχαια τελετή φαίνεται πως ήταν μια, επειδή πίστευαν πως ο θάνατος των καταδίκων πέφτοντας από τα βράχια απομάκρυνε τα κακά από τους ζωντανούς σαν ένα είδος «αποδιοπομπαίου τράγου». Αργότερα η τελετή σταμάτησε να είναι θανάσιμη και κατέληξε σε μια αναπαράσταση των αρχαίων εκτελέσεων.

- Στα νεότερα χρόνια, ένα παραμύθι που μέχρι πριν από κάποια χρόνια επιβίωνε στα χωριά που γειτόνευαν με το ακρωτήριο και διασώθηκε και από τον λαογράφο Νικόλαο Πολίτη.

- «Ήταν μια φορά κι ένα καιρό νια βασίλισσα που έβγαλε νόμο όποια λαθέψει (δηλαδή απατήσει τον άνδρα της) να γκρεμίζεται από το βράχο του Λευκάτα. Το φέρε όμως η τύχη να λαθέψει πρώτη η ίδια. Ο κόσμος την παρακαλούσε να μην πέσει μ αυτή επέμενε να κρατήσει τον νόμο. Τότε της έδεσαν φτερά και πουλιά στο σώμα και άπλωσαν από κάτω πανιά για να αλαφροπέσει. Όμως η βασίλισσα έπεσε και σκοτώθηκε κι από τότε λένε το βράχο Κάβο της Κυράς». Στη νεοελληνική παράδοση της Λευκάδας τονίζεται ότι οι υπήκοοι της βασίλισσας, μπροστά στην επιμονή της να πραγματοποιήσει το μοιραίο πήδημα, επήγαν κάτω στο πέλαγος με μικρά καϊκια και κρατούσαν τεντωμένα παπλώματα και στρώματα, προσπαθώντας να τη γλυτώσουν.

Ιδιαίτερα ο μύθος της Σαπφούς πάντως είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την περιοχή και έχει εμπνεύσει πολλούς ρομαντικούς ζωγράφους οι οποίοι εμπνεύστηκαν από αυτόν, παρ' ότι μπορεί οι ίδιοι να μην είχαν επισκεφθεί ποτέ την περιοχή.

Σήμερα ο υπάρχων φάρος δεν είναι ενταγμένος στο συγκεκριμένο τοπίο αλλά είχε σχεδιαστεί τελείως χρηστικά, για να πληροί τις ναυτικές προϋποθέσεις. Η θέα όχι μόνο δεν αξιοποιείται, αλλά εμποδίζεται, ενώ δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο που να προβάλλει την ιστορία και τις μνήμες του τόπου.

Σκοπός της παρέμβασης είναι να προσφέρει μία ολοκληρωμένη εμπειρία στον επισκέπτη.

Κατ' αρχήν επιδιώκεται να προβάλλει το τοπίο και να συνενωθεί με αυτό και άρα να εμπλουτίσει την χωρική εμπειρία που θα λαμβάνει ο επισκέπτης.

Επιπλέον, σκοπός είναι να διατηρηθούν οι μνήμες του τόπου, αλλά και ο αρνητικός, τρομακτικός και σκοτεινός συνειρμός που προκαλεί να αντικατασταθεί με ένα θετικό σύμβολο, που όπως αναφέρθηκε είναι αυτό του φάρου. Η χωρική εμπειρία δηλαδή να συνοδεύεται με διδακτικά και σημειολογικά χαρακτηριστικά. Στην παρέμβαση δηλαδή θα υπάρχουν χώροι με εκθέματα και πληροφόρηση σχετικά με την ιστορία και τη μυθολογία του ακρωτηρίου.

Ακόμη θεωρήθηκε σημαντικό να αντικατασταθεί το παλιότερο, προβληματικό κτίριο του φάρου το οποίο ούτως ή άλλως στερείται κάποιας ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας με ένα νέο αρχιτεκτόνημα. Το νέο αυτό κτίριο θα είναι πιο ανοιχτό στο κοινό, ώστε να μπορεί κάποιος να επισκεφθεί έναν φάρο σε λειτουργία, και θα περιλαμβάνει μουσείο φάρων με εκθέματα. Έτσι θα προβληθεί και ο συγκεκριμένος τόπος, όπου θα υπάρχουν δραστηριότητες για τον επισκέπτη, και το φαρικό δίκτυο της Ελλάδας συνολικότερα, αφού θα υπάρχει ένα σύγχρονο και επισκέψιμο κτίριο φάρου που θα προσφέρει πληροφόρηση και για τους φάρους γενικότερα.

Η πρώτη αρχιτεκτονική χειρονομία ήταν η τοποθέτηση δύο κάθετων τοιχίων επάνω στο γκρεμό του Λευκάτα, στο πιο συναρπαστικό και χαρακτηριστικό σημείο του τοπίου. Ο φάρος έτσι δένει με τις κατακόρυφες ρωγμές του βράχου ενώ η βάση του χάνεται, ώστε να δίνει την εντύπωση ότι τα τοιχία είναι δύο λεπίδες, προεκτάσεις του βράχου, από τη γη στον ουρανό και με τάση προς τα εμπρός, προς τη θάλασσα.

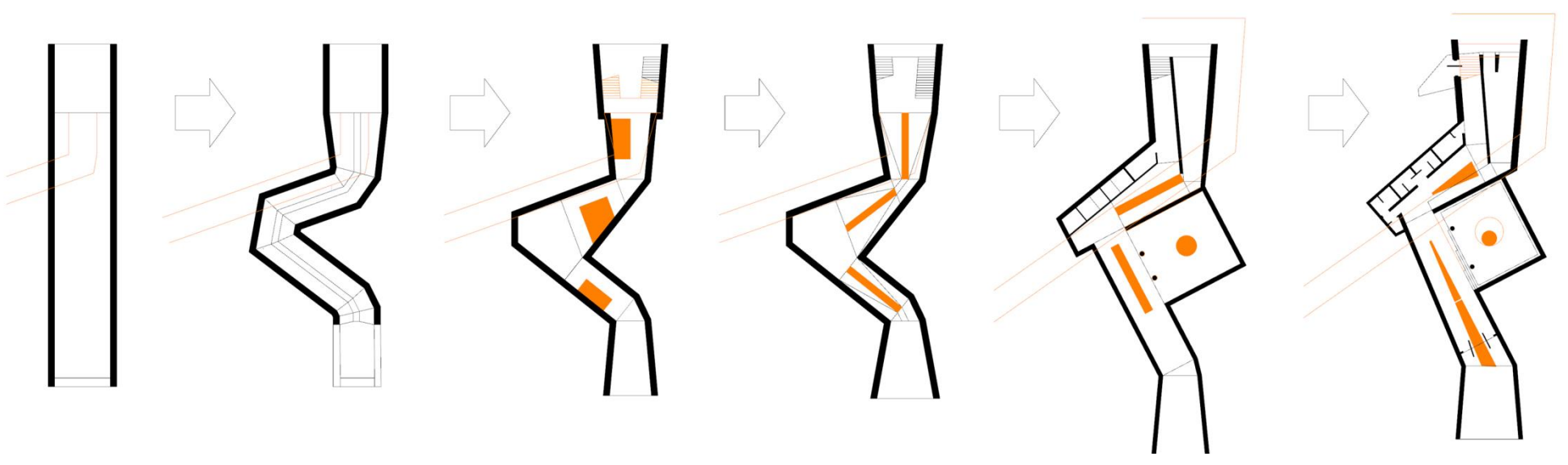
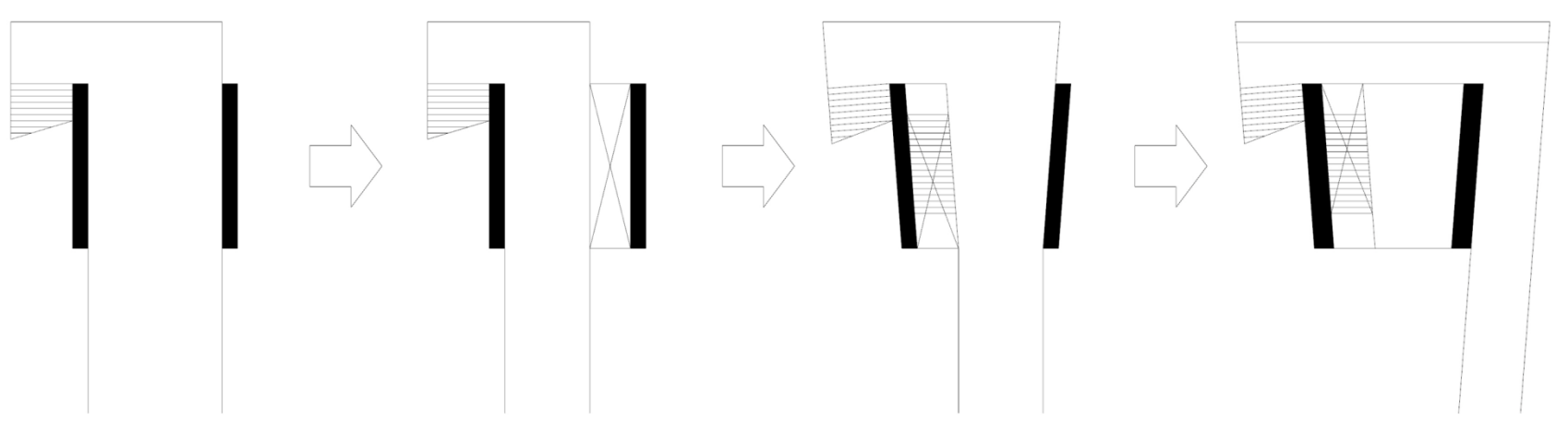
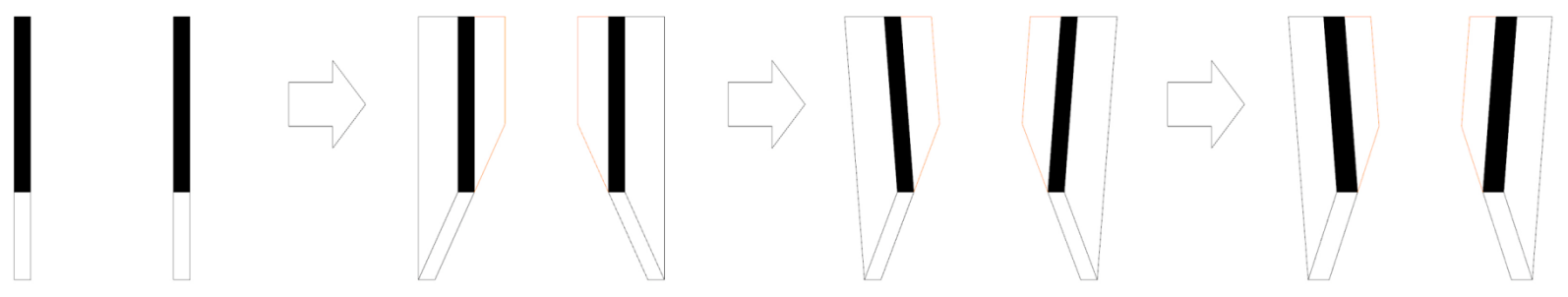
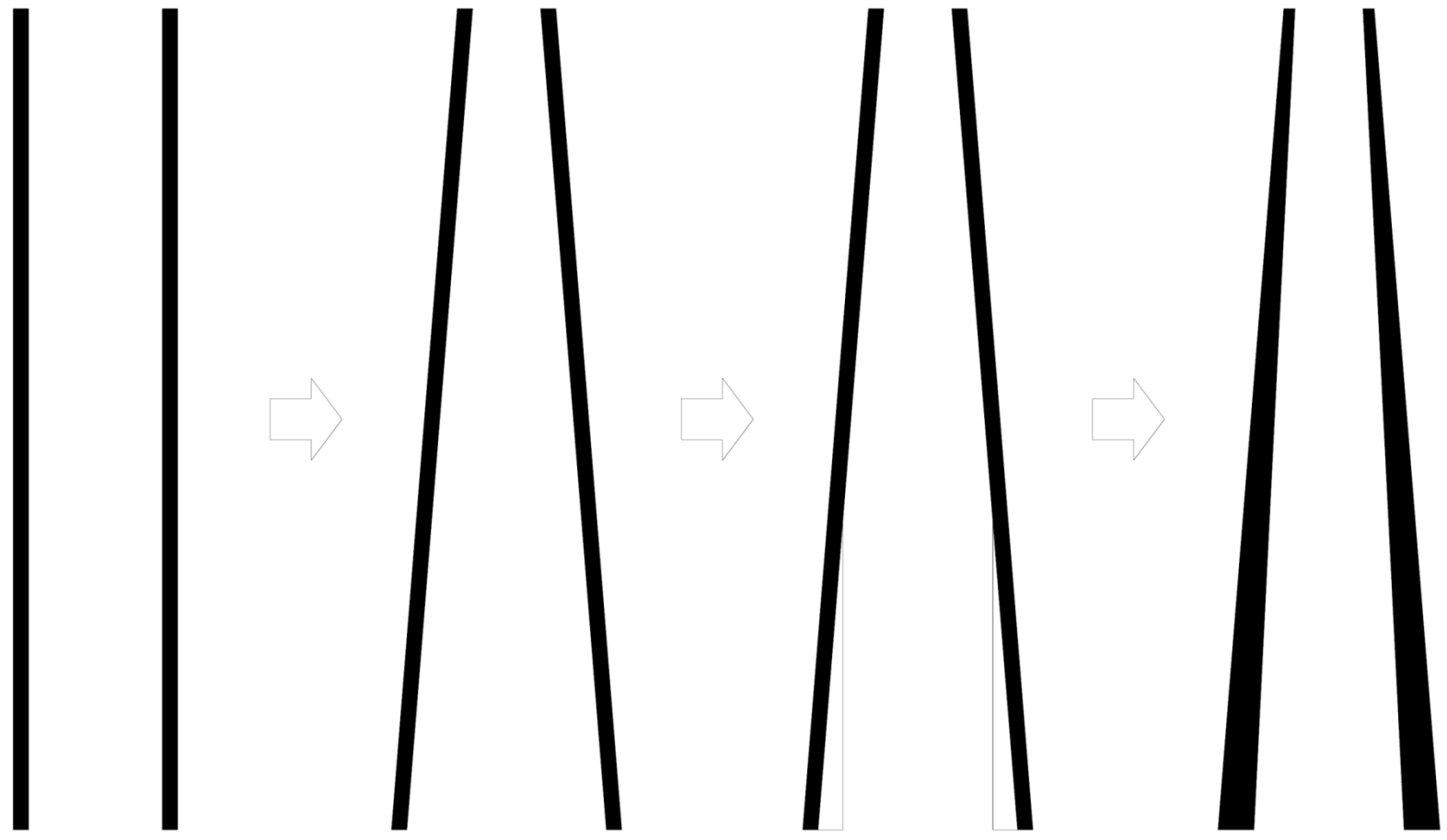
Τα τοιχία αυτά αποφασίστηκε ότι πρέπει να συγκλίνουν προς τα πάνω, για λόγους μορφολογικούς (εντείνουν την προοπτική προς τα πάνω, μειώνουν τη συνολική εντύπωση πλάτους της μορφής, λεπταίνει της αναλογίες), στατικούς (μείωση του κτιριακού όγκου προς τα πάνω) αλλά και πρακτικούς (υπάρχει ανάγκη για χώρους στο ισόγειο και κάτω αλλά όχι και πάνω). Επίσης, και ίσως σημαντικότερα, η μείωση αυτή εντείνει το σπειροειδή χαρακτήρα της πορείας πλησιάζματος στο φως του φάρου, καθότι συνεχώς συγκλίνει σε ένα κεντρικό σημείο αντί να παραμένει στατική ως προς τον κατακόρυφο άξονα. Για τους ίδιους λόγους το τοιχίο έγινε με μεγαλύτερο πάχος στη βάση του και με μειωμένο στο ύψος του, ενώ κατά τη διάρκεια της σύνθεσης αποφασίστηκε η μείωση αυτή του πάχους να είναι ομαλή και ομοιόμορφη.

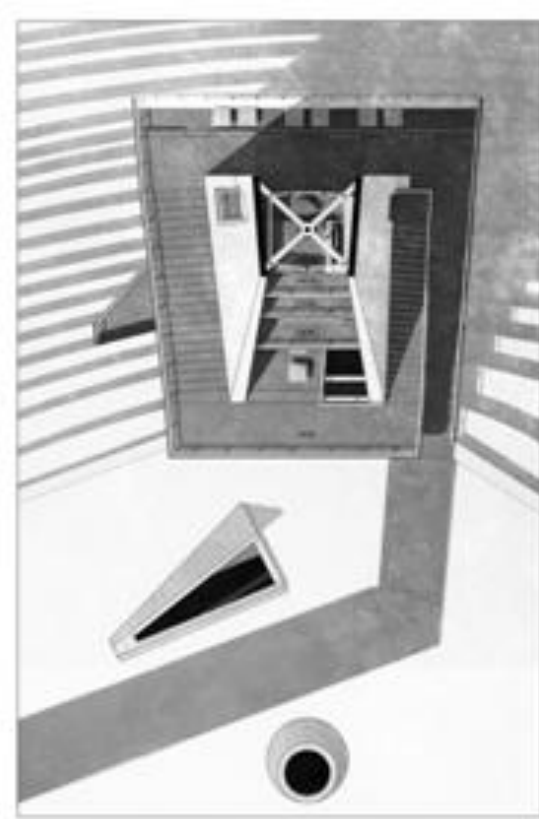
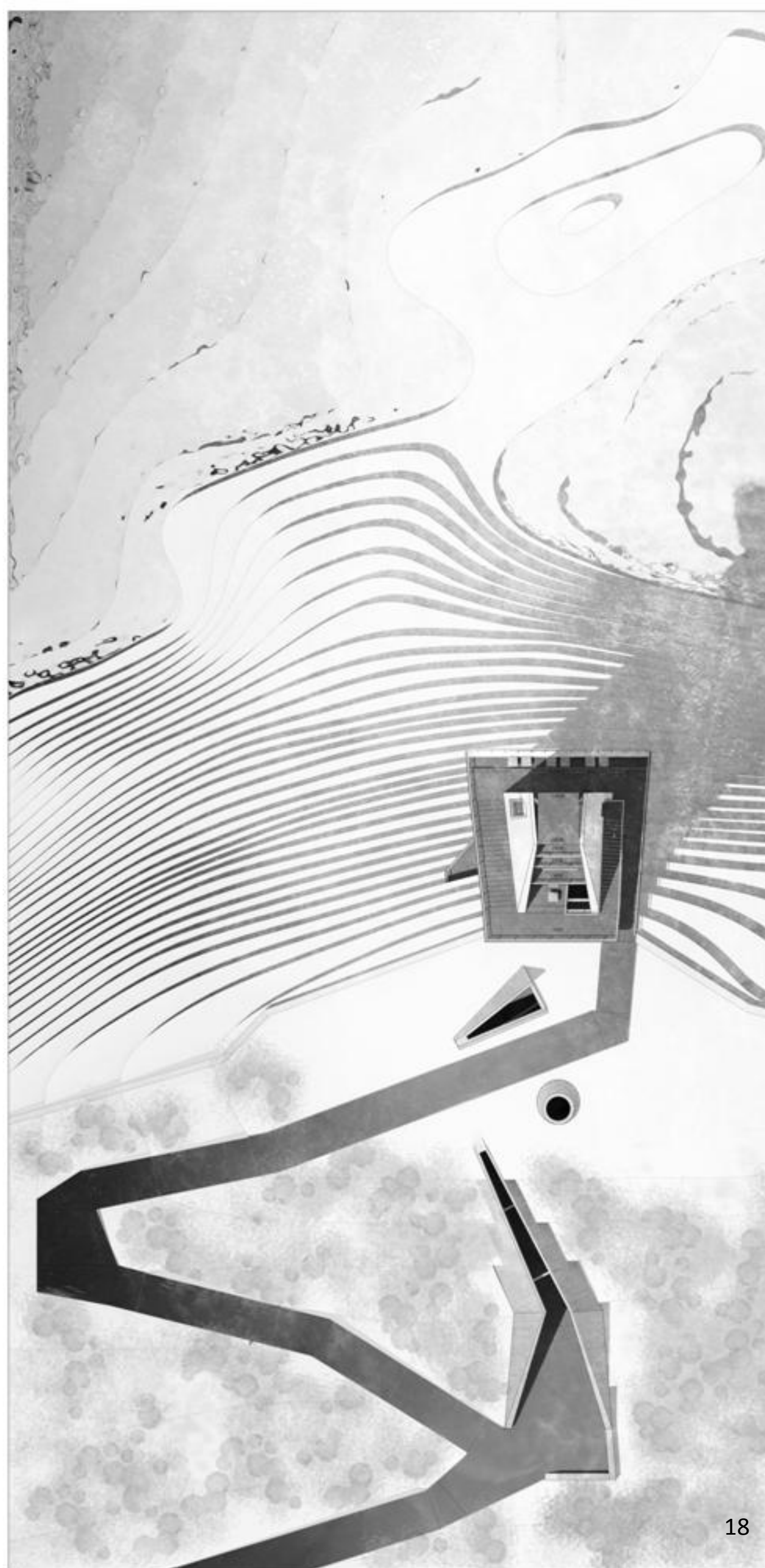
Σε κάτοψη τα τοιχία αυτά αντί να είναι παράλληλα τους δίνεται μία κατεύθυνση προς τη θέα με μία ανεπαίσθητη κλίση, συμμετρικά ως προς τον κεντρικό άξονα. Έτσι τα τοιχία δεν είναι στατικά αλλά ανοίγονται προς τη θέα, αυξάνουν κατά πολύ το πεδίο θέασης και αποκτούν φορά αντί να είναι δισήμαντα.

Για να δοθεί η εντύπωση ότι τα δύο αυτά τοιχία έχουν τάση προς τα εμπρός, προς τη θάλασσα, οι όψεις των τοιχίων έχουν μία τέτοια κλίση. Αυτή η κλίση δίνει και την ιδέα του άλματος προς τα εμπρός (όπως π.χ. στις εικονογραφήσεις της Σαπφούς).

Να σημειωθεί εδώ ότι κάθε κλίση για να τονίζεται και να μην συγχέεται με ευθεία αντιπαραβάλλεται πάντα με μία ευθεία στην ίδια διεύθυνση (και ειδικότερα με τα –μικρότερα- τοιχία του ασανσέρ).

- Οι κλίσεις του τοιχίου στην κατακόρυφη με τα τοιχία του ανελκυστήρα,
- Η κλίση της όψης του τοιχίου με τα ορθογωνικά τοιχία του ανελκυστήρα και με την κατακόρυφη άλλη πλευρά του τοιχίου,
- Οι κλίσεις των τοιχίων σε κάτοψη με τα κάθετα τοιχία του ανελκυστήρα κτλ.

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +23.10

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +22.00

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +20.00

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΗ

Το κτιριολογικό πρόγραμμα θα ήταν ατελές αν απλώς περιλάμβανε την λειτουργία του φάρου, καθώς τότε το μόνο που θα ήταν απολύτως αναγκαίο θα ήταν ο φανός του φάρου σε ένα απαιτούμενο ύψος και μία διαδρομή ανάβασης προς αυτόν.

Εν αντιθέσει, οι χώροι που θα στεγαστούν από το προτεινόμενο κτίριο είναι:

1. **Μουσειακοί χώροι** σχετικοί με τη Σαπφώ και την ιστορία του τόπου,
2. **Εκθεσιακοί χώροι** σχετικοί με τον συγκεκριμένο φάρο και τους φάρους γενικότερα,
3. **Αναψυκτήριο – καφέ** με μεγάλο υπαίθριο ή ημιυπαίθριο τμήμα,
4. **Βοηθητικοί χώροι** (WC, αποθήκη, μηχανοστάσιο ανελκυστήρα, ένα μικρό δωμάτιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το φαροφύλακα σε περίπτωση ανάγκης ή ως ξενώνας για επισκέπτες)
5. **Μικρή χώροι στάσης και σημεία θέασης** κατά τη διάρκεια της πορείας προς το φανό,
6. **Κλωβός του φάρου.**

Από τους χώρους αυτούς οι εκθεσιακοί τοποθετούνται σε ένα υπόσκαφο τμήμα του φάρου, μαζί με τους βοηθητικούς. Το (κλειστό) αναψυκτήριο τοποθετείται στο ισόγειο, ώστε να είναι προσπελάσιμο είτε στο τέλος της έκθεσης είτε από την ισόπεδη είσοδο του φάρου με το βράχο, χωρίς κάποιος να επισκεφθεί το μουσείο.

ΚΙΝΗΣΗ

1. **Η πορεία του φάρου** θεωρήθηκε πολύ σημαντικό να είναι **συνέχεια της εξωτερικής πορείας**, ώστε να δίνεται η εντύπωση ότι η σπειροειδής ανοδική πορεία προς το φως είναι συνολική.
2. Σε αντίθεση με τους περισσότερους φάρους, όπου η σκάλα βρίσκεται ενταγμένη στον πύργο του φάρου, σε αυτόν το φάρο **η πορεία αρχίζει ως περιγεγραμμένη στα τοιχία** (δηλαδή στο περίγραμμά του).
3. Δημιουργεί ένα **προαύλιο** για το αναψυκτήριο με χαμηλότερο τμήμα ώστε να είναι ανοικτό προς τη θέα.
4. Παράλληλα η διαδρομή αφήνει κάτωθι της έναν **στεγασμένο ενδιάμεσο χώρο εισόδου**. Ο στεγασμένος αυτός χώρος επικοινωνεί ένα ημιανοικτό πατάρι για χρήση ως αναψυκτήριο.
5. Το **ισόγειο – αναψυκτήριο** αποτελεί **ξεχωριστό επίπεδο, συνδεδετικό** μεταξύ της υπόσκαφης και της υπέργειας πορείας.
6. Μετά από μία πλήρη περιστροφή όπου η δημόσια κίνηση γίνεται κλιμακωτά ιδιωτική, και υπηρεσιακή, **η κίνηση εισέρχεται στο χώρο μεταξύ των δύο τοιχίων** και συνεχίζεται εκεί.

Αυτό το άνοιγμα της κίνησης χρησιμεύει στο να τονίσει το σπειροειδή της χαρακτήρα και να εκφράσει τους βαθμούς ιδιωτικότητας, καθώς στα τμήματα πάνω από το πατάρι κινείται ουσιαστικά μόνο ο φαροφύλακας και ο επισκέπτης που πρόκειται να φτάσει στην εστία φωτός του φάρου.

Γενικά κατά τη διάρκεια της πορείας ο επισκέπτης συναντά σημεία στάσης και θέασης, ενώ η εξωτερική κίνηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιονδήποτε σκοπεύει να χρησιμοποιήσει την κατασκευή τη μέρα ως παρατηρητήριο. Εξάλλου μόνο τη νύχτα αποκτά ο φάρος την πλήρη μεταφυσική και συμβολική του διάσταση.

Στο σημείο που μέχρι τώρα υπήρχε ο **κόμβος** μεταξύ της κύριας, μακριάς και ελικοειδούς διαδρομής και της απότομης, ευθείας διαδρομής, σχεδιάζεται ένας νέος κόμβος. Η κύρια διαδρομή ανάβασης προς την κορυφή του βράχου αντί να είναι ακανόνιστη σχεδιάζεται ως τεθλασμένη ισοπαχής γραμμή, ενώ η απότομη διαδρομή αντικαθιστάται με μία υπόσκαφη πορεία πάνω στην οποία γίνεται η έκθεση των ενημερωτικών στοιχείων και εκθεμάτων.

Με αυτόν τον τρόπο το κτίριο δεν επεμβαίνει στην **εικόνα του τοπίου** και μόνο το τμήμα του φάρου δηλώνει αισθητά και δυναμικά την παρουσία του. Προβάλλεται έτσι για τη γενικότερη σύλληψη του τοπίου το τμήμα του φάρου, περίβλεπτα, ενώ το κομμάτι της έκθεσης αναφέρεται μόνο στον περιπατητή που έχει ήδη προσεγγίσει τον τόπο.

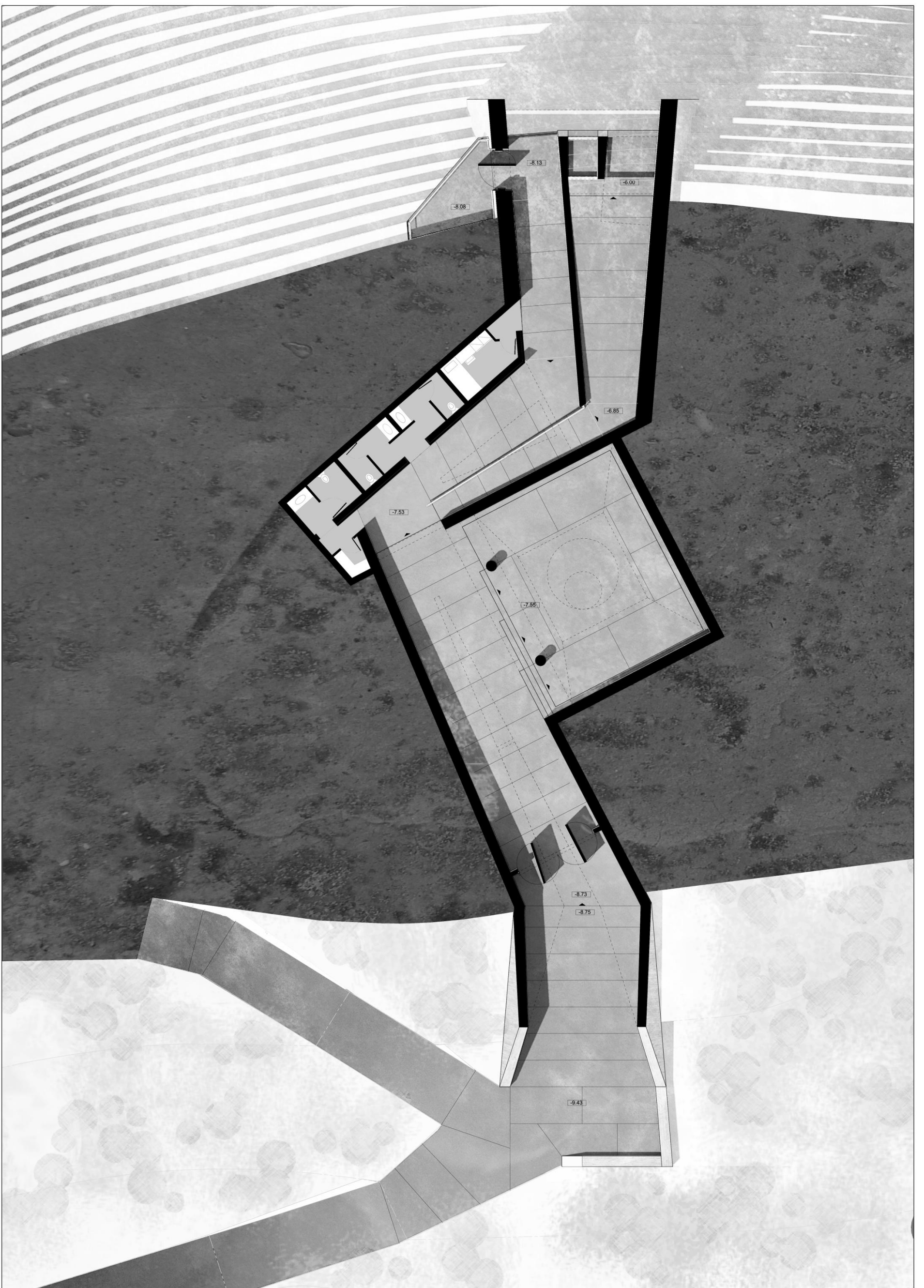
Η υπόσκαφη διαδρομή θα ήταν προφανές να είναι ευθεία και να καταλήγει στην όψη του γκρεμού. **Επιλέχθηκε** όμως **η πορεία αυτή να μην είναι ευθύγραμμη** αλλά να σπάει σε κάποια σημεία, ώστε να μην έχει την εντύπωση ενός μονοκόμματου διαδρόμου-σήραγγας που στο βάθος να έχει το άνοιγμα στο φως αλλά αντίθετα κάποιος να οδηγείται σε μία πιο δύσκολη πορεία από το φως που έρχεται εκ των άνω, και τελικά να καταλήγει στην όψη του γκρεμού. Διατηρήθηκε όμως η ιδέα του ότι η είσοδος να βρίσκεται στον ίδιο άξονα συμμετρίας με τον άξονα των τοιχίων του φάρου, ώστε τα δύο τμήματα του κτιρίου να συνδέονται οπτικά και να μην φαίνονται σαν δύο ασυνάρτητες ενότητες.

Η αίσθηση της καθοδήγησης του επισκέπτη από το φως σε μία ανοδική πορεία δίνει την έννοια ενός «αντίστροφου φάρου». Σε αντίθεση με το φάρο, ο οποίος με το φως του διατρύπεί τον ανοιχτό χώρο, ο υπόγειος χώρος είναι ένα δοχείο το οποίο διατρύπεται από το φως. Το πλάσιμο του φωτός και η ποιότητα των χώρων συνολικά έχουν δουλευτεί με βάση το φυσικό φως και τον τονισμό του.

Μέσα από εξέλιξη και εξορθολογισμό στο τι θα έπρεπε να εμφανίζεται πάνω στο βράχο και τι είδους πορεία και χώροι θα έπρεπε να υπάρχουν στο υπόγειο αποφασίστηκε η πορεία να είναι σχετικά στενή, να κάνει απλώς ένα σπάσιμο και με αυτό να δημιουργείται ένας κεντρικός χώρος όπου θα μπορούν να στεγάζονται μεγαλύτερα εκθέματα, όπως φανοί φάρων παλιότερης τεχνολογίας κτλ. Στην κάτοψη δόθηκαν **κλίσεις** ώστε να δημιουργούνται φυγές προς τα σημεία κίνησης.

Μετά τον κεντρικό χώρο ο επισκέπτης μπορεί να επιλέξει είτε να συνεχίσει ανοδικά προς το αναψυκτήριο είτε να συνεχίσει καθοδικά προς το γκρεμό, όπου υπάρχει και μία έξοδος για να βιώσει και χωρικά την εμπειρία της στάσης στην άκρη του βράχου, πριν την πτώση.

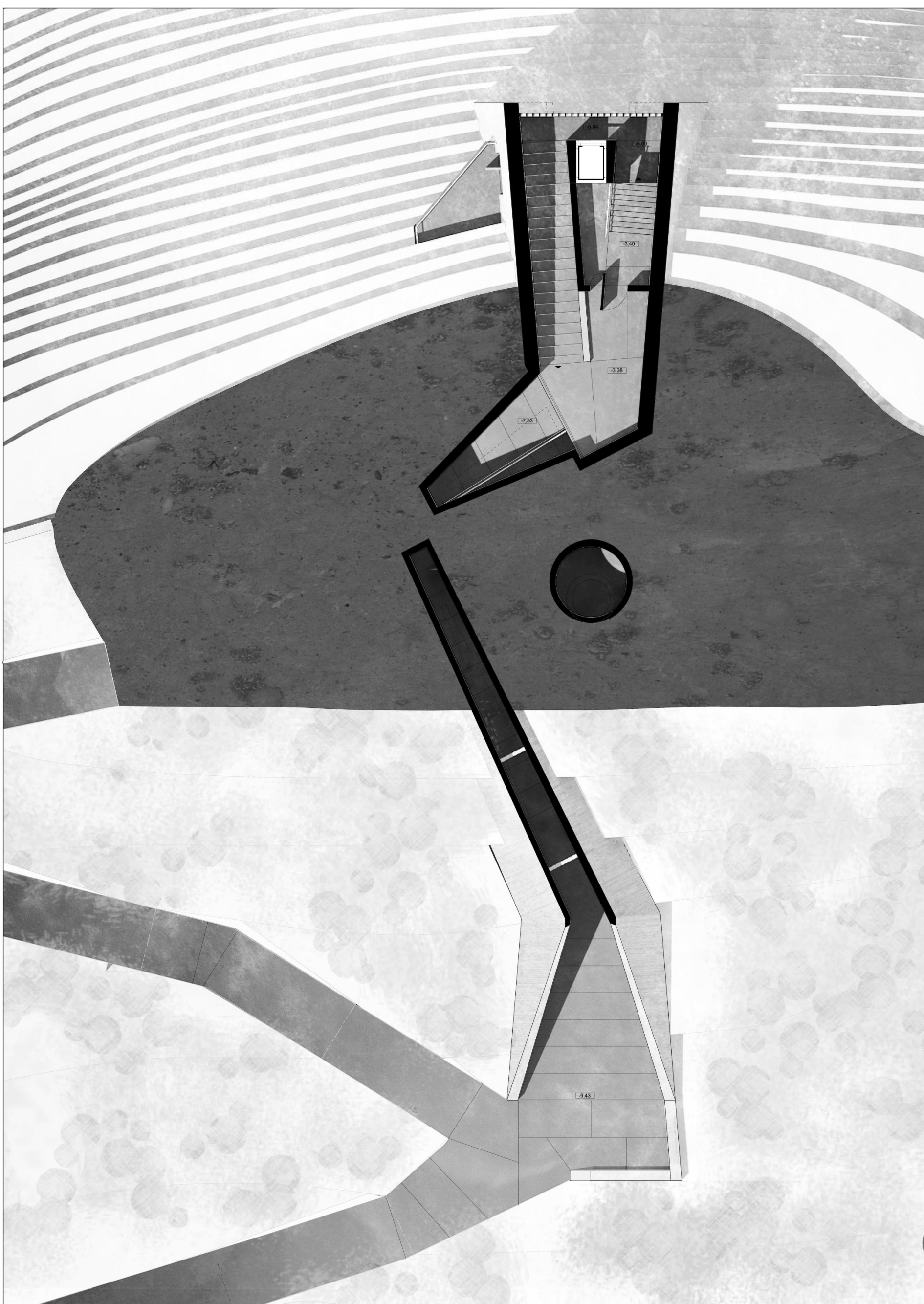
Η φορά της σπειροειδούς κίνησης και η συνεχής άνοδος είναι στοιχεία που συνεχίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής, παρ' ότι όσο κάποιος βρίσκεται ψηλότερα τόσο πιο απότομη και στενή γίνεται η πορεία. Η ιδέα αυτή του στενέματος και της απόκρημνης πορείας προς το φως είναι εσκεμμένη και έχει να κάνει και με τον συμβολισμό του φωτός στο φάρο.

ΚΑΤΟΨΗ

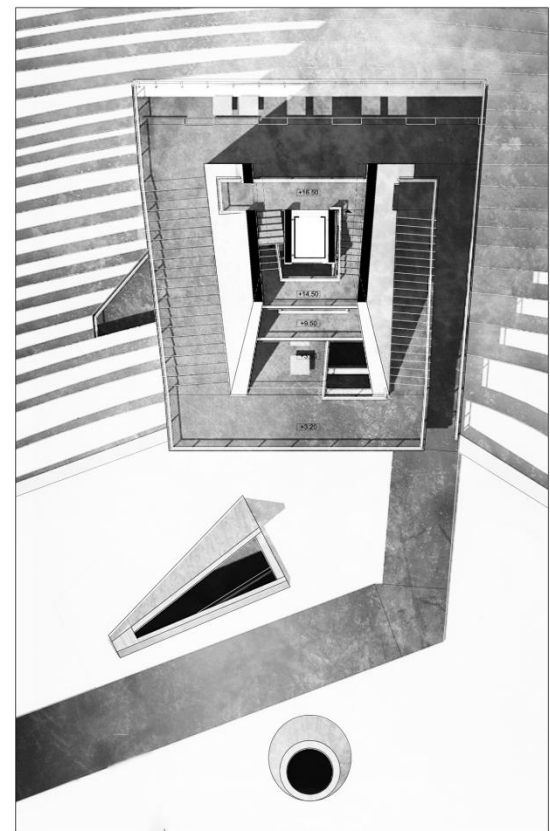
Επίπεδο Τομής -06.00

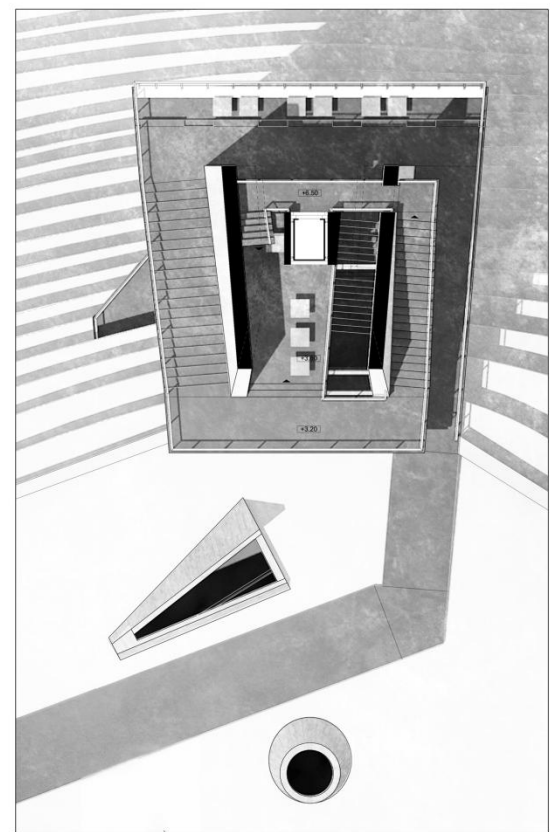

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής -01.30

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +17.60

ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +07.60

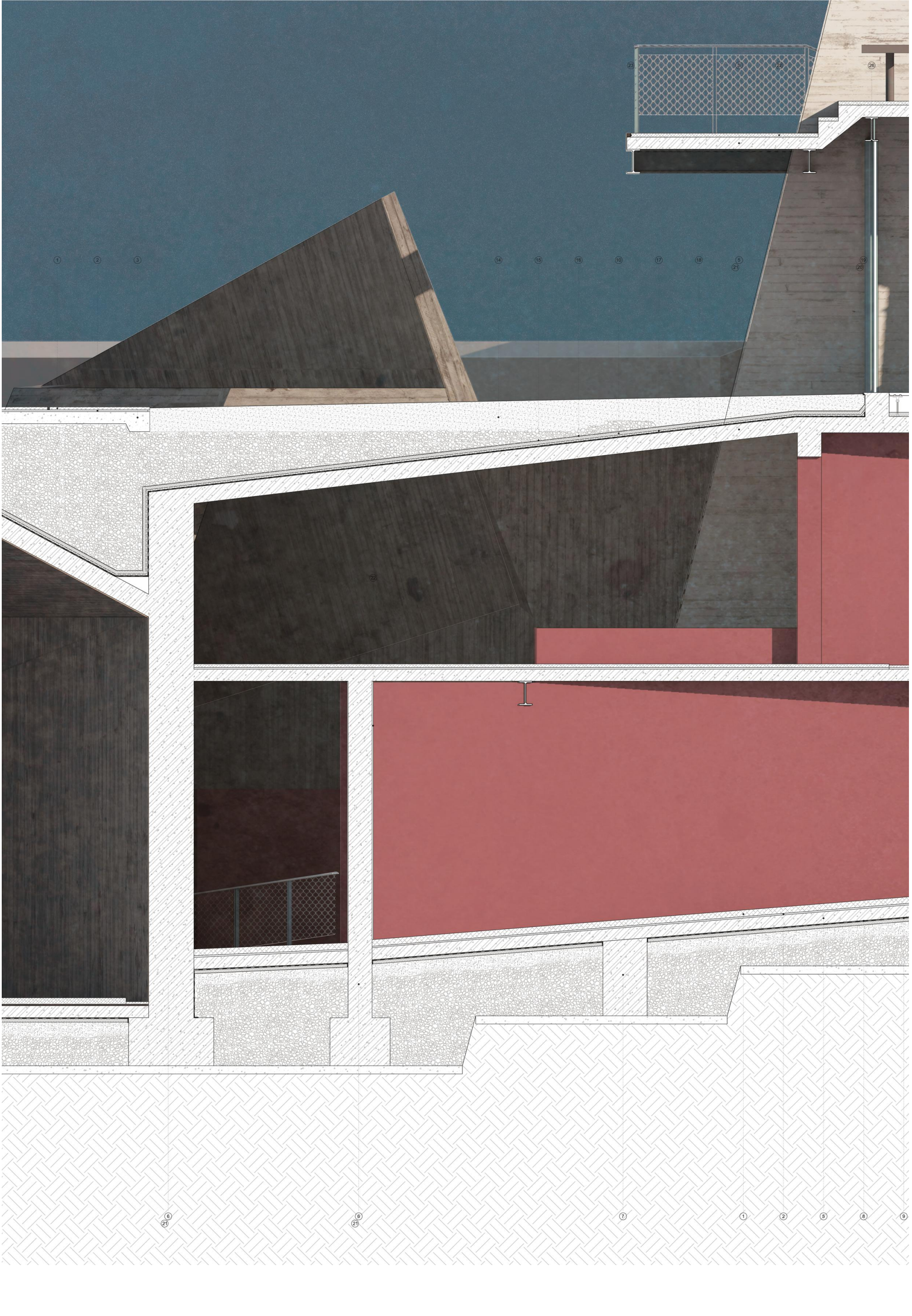

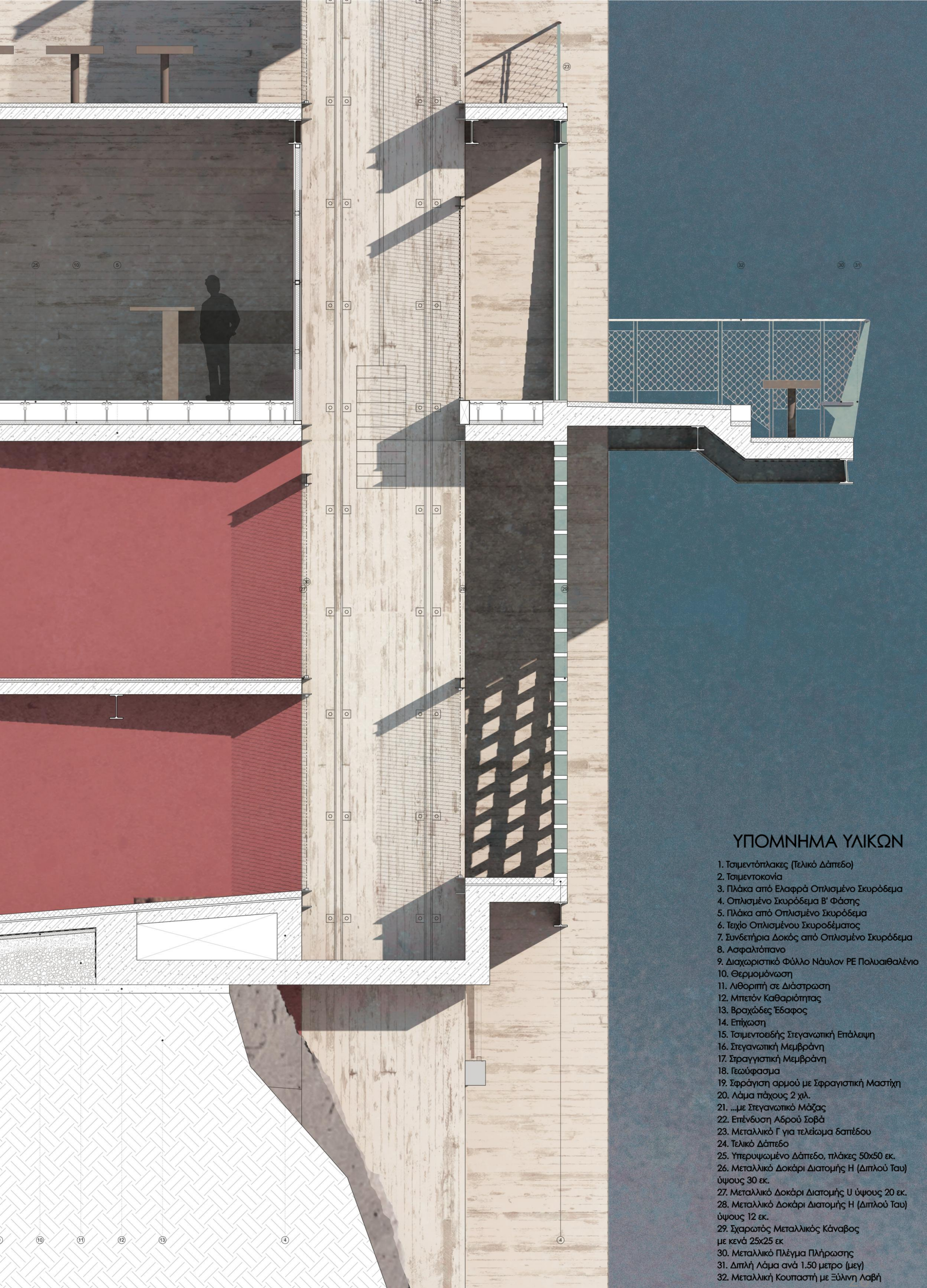
ΚΑΤΟΨΗ
Επίπεδο Τομής +01.10

TOMH A-A

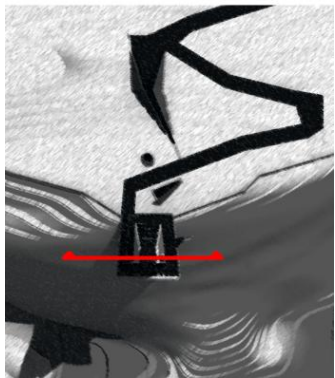
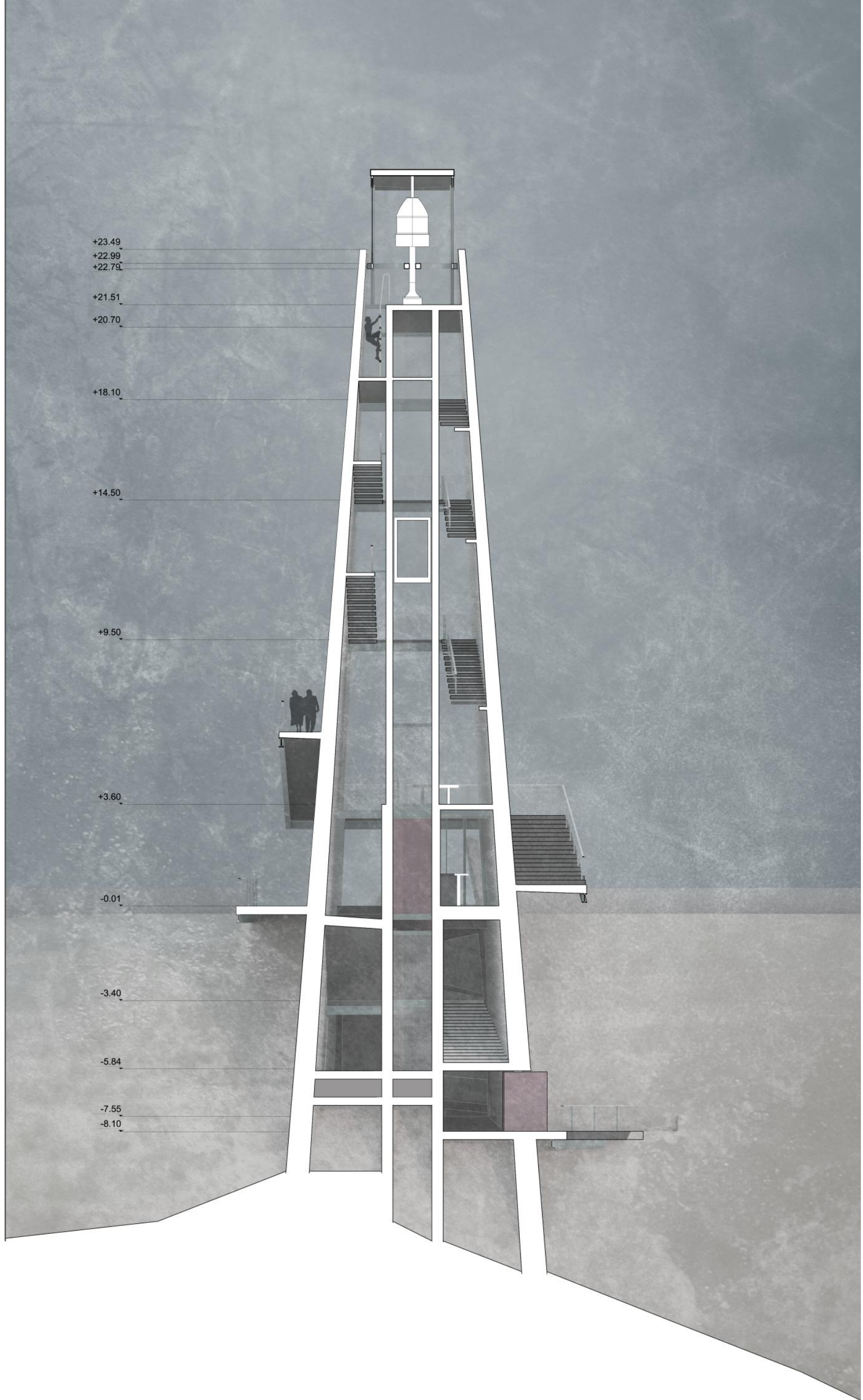

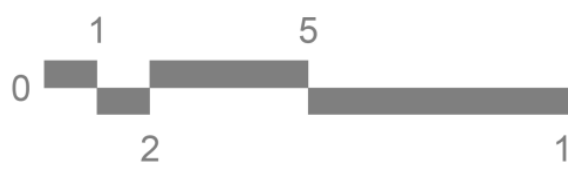

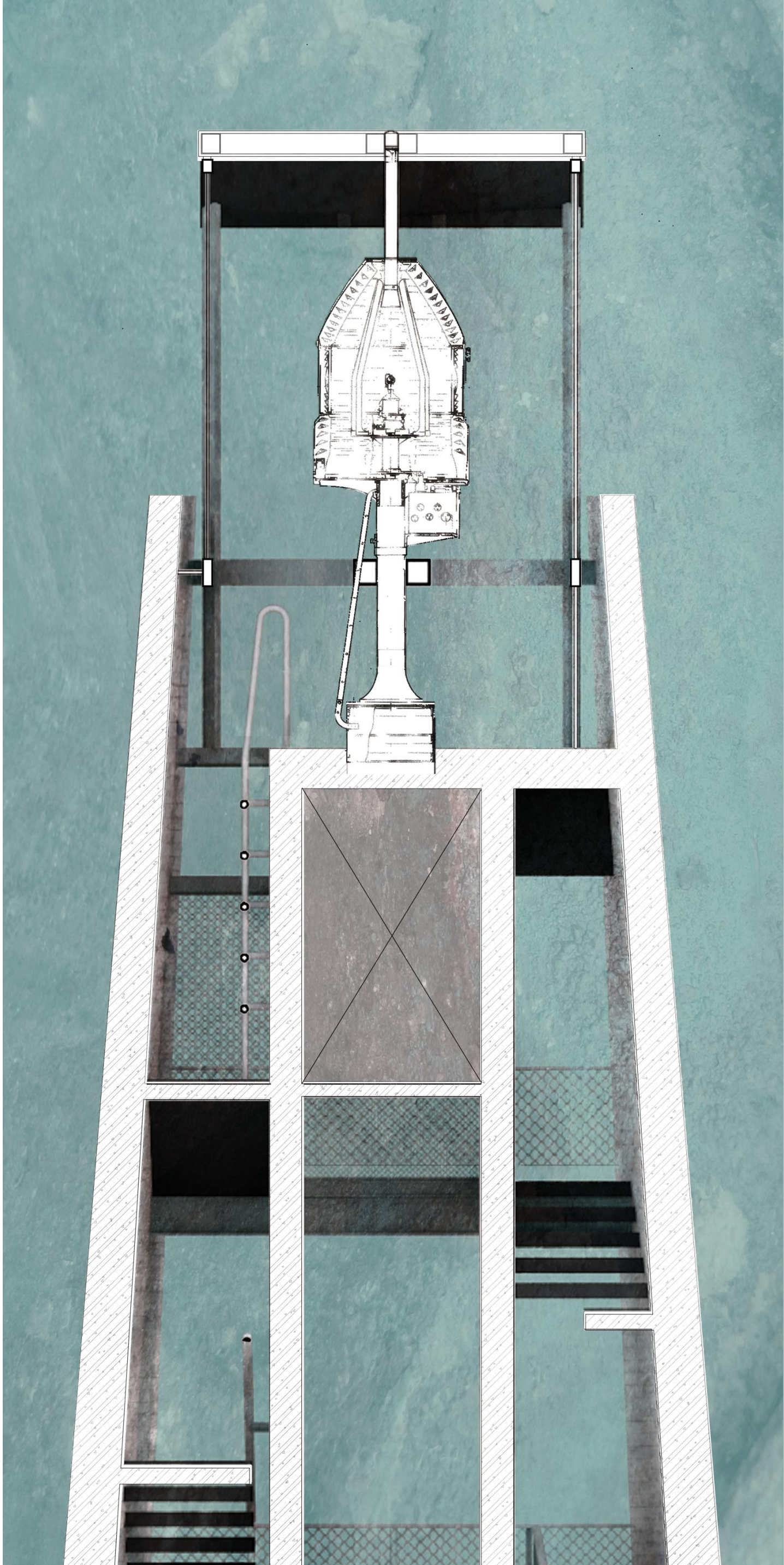
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΥΛΙΚΩΝ

1. Τσιμεντόπλακες (Τελικό Δάπεδο)
2. Τσιμεντοκονία
3. Πλάκα από Ελαφρά Οπλισμένο Σκυρόδεμα
4. Οπλισμένο Σκυρόδεμα Β' Φάσης
5. Πλάκα από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
6. Τείχιο Οπλισμένου Σκυροδέματος
7. Συνδετήρια Δοκός από Οπλισμένο Σκυρόδεμα
8. Ασφαλτόπανο
9. Διαχωριστικό Φύλλο Νάυλον ΡΕ Πολυαιθαλένιο
10. Θερμομόνωση
11. Λιθορίπη σε Διάστρωση
12. Μπετόν Καθαριότητας
13. Βραχώδες Έδαφος
14. Επίχωση
15. Τσιμεντοειδής Στεγανωτική Επάλειψη
16. Στεγανωτική Μεμβράνη
17. Στραγγιστική Μεμβράνη
18. Γεώφρασμα
19. Σφράγιση αρμού με Σφραγιστική Μαστίχη
20. Λάμα πάχους 2 χιλ.
21. ...με Στεγανωτικό Μάζας
22. Επένδυση Αδρού Σοβά
23. Μεταλλικό Γ για τελείωμα δαπέδου
24. Τελικό Δάπεδο
25. Υπερυψωμένο Δάπεδο, πλάκες 50x50 εκ.
26. Μεταλλικό Δοκάρι Διατομής Η (Διπλού Ταυ) ύψους 30 εκ.
27. Μεταλλικό Δοκάρι Διατομής U ύψους 20 εκ.
28. Μεταλλικό Δοκάρι Διατομής Η (Διπλού Ταυ) ύψους 12 εκ.
29. Σχαρωτός Μεταλλικός Κάναβος με κενά 25x25 εκ
30. Μεταλλικό Πλέγμα Πλήρωσης
31. Διπλή Λάμα ανά 1.50 μετρο (μεγ)
32. Μεταλλική Κουπαστή με Ξύλινη Λαβή

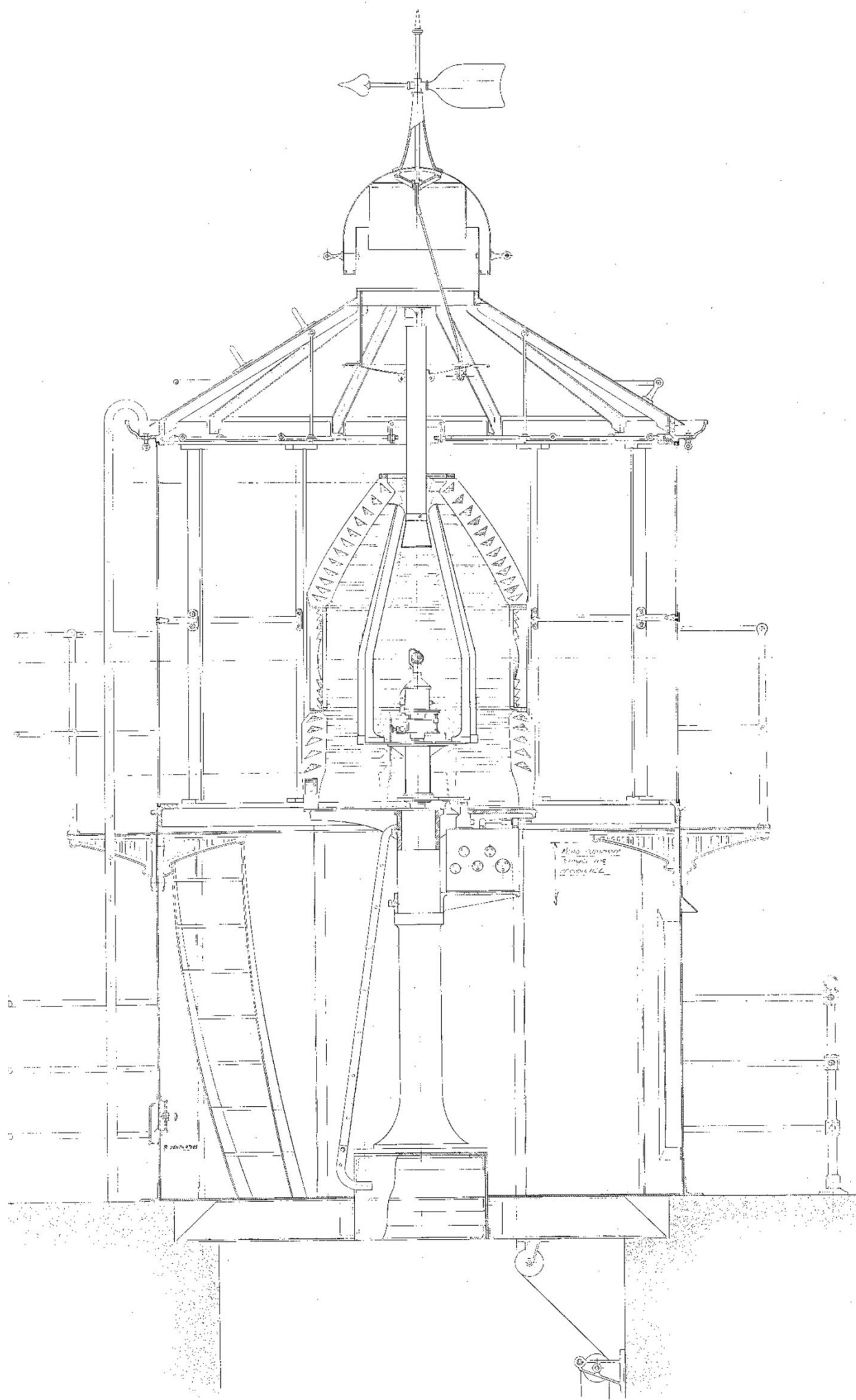
TOMH B-B

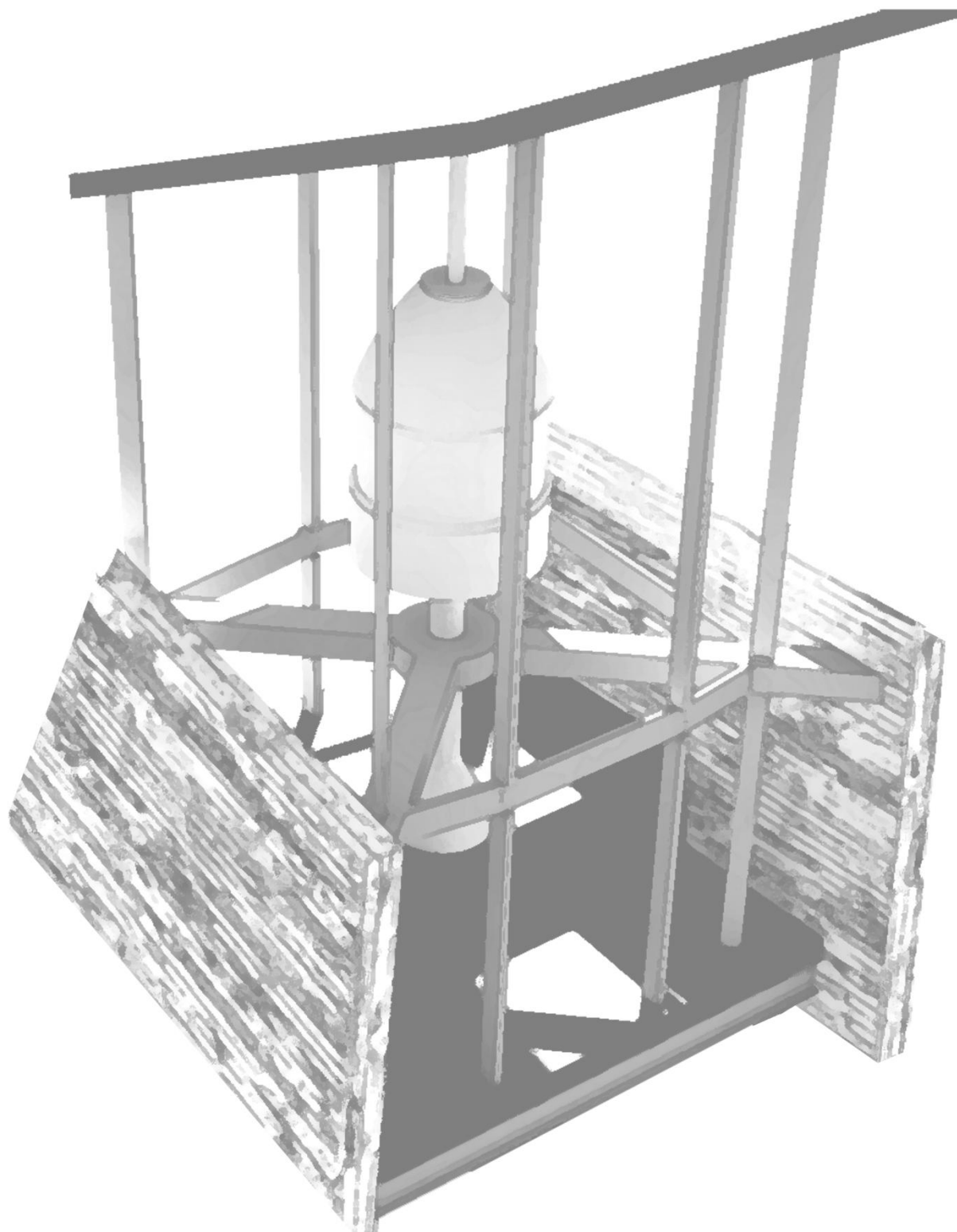

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΟΜΗΣ Β-Β

1:20

ΤΟΜΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΦΑΝΟΥ
1:20

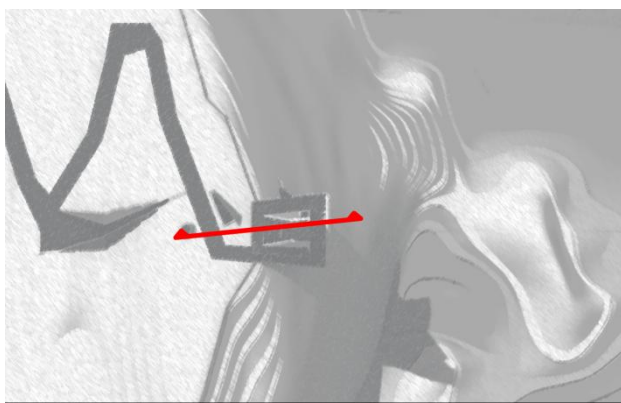
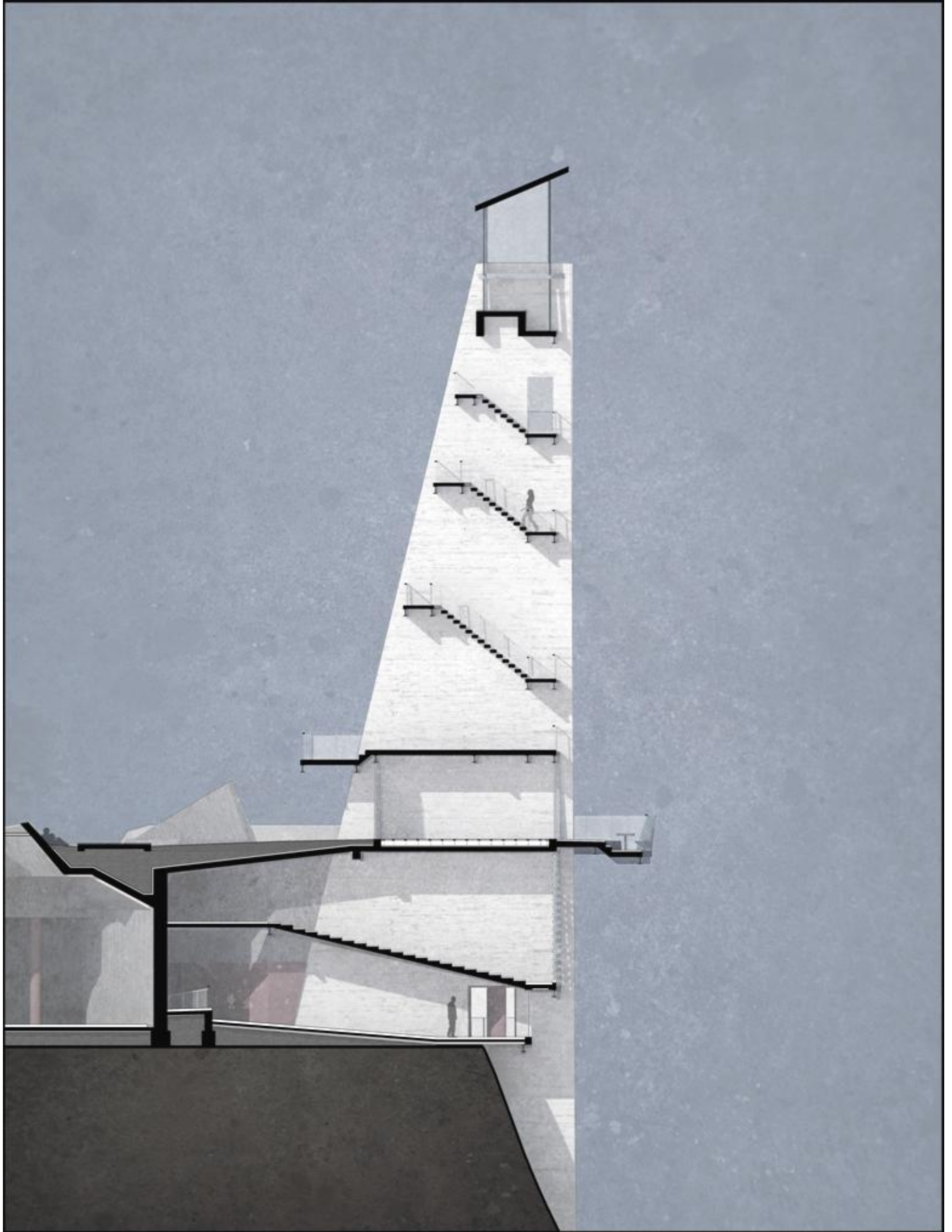
ΚΟΡΥΦΩΣΗ

Η ολοένα στενούμενη και δύσβατης κίνηση τερματίζει με μία **κατακόρυφη σκάλα** στην επιφάνεια του τοιχίου του ανελκυστήρα, καθαρά υπηρεσιακή. Γίνεται έτσι μία αλλαγή που σηματοδοτεί μία κορύφωση στην κίνηση.

Η επιλογή του να εισαχθεί **ανελκυστήρας** στο φάρο (στοιχείο που δεν υπήρχε παλιότερα) έγινε ώστε να προσφέρει μία επιπλέον δυνατότητα πρόσβασης, σε όλους τους επισκέπτες και ιδιαίτερα στα άτομα με κινητικά προβλήματα. Ο ανελκυστήρας φυσικά μπορεί να κλειδώνει και να επιτρέπει πρόσβαση μόνο σε κάποια από τα επίπεδα, αλλά εν δυνάμει μπορεί να επιτρέψει στον κάθε επισκέπτη να ανέλθει μέχρι το πλατύσκαλο κάτω από το επίπεδο του φανού. Εξάλλου ένας ανοιχτός, σύγχρονος φάρος έχει ανάγκη από νέους χώρους και επιπλέον δυνατότητες και λειτουργίες.

Η οροφή του κτιρίου, η οποία θα διαθέτει και ηλιακό συλλέκτη για τις ενεργειακές ανάγκες του φάρου, σχεδιάζεται πάλι ως άνοιγμα προς τα έξω.

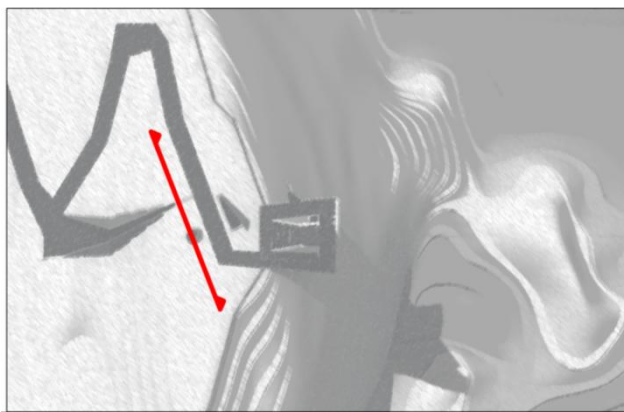
Στο ανώτερο σημείο των τοιχίων αυτά συνδέονται με **διασταυρούμενα δοκάρια**, τα οποία επίσης χρησιμεύουν στο να σταθεροποιούν το φανό. Διασταυρούμενα δοκάρια υπάρχουν επίσης και εσωτερικά της πλάκας της οροφής. Ο φανός στερεώνεται επίσης και κατά την κατακόρυφη, αφού συνδέεται με το δάπεδο και την οροφή.

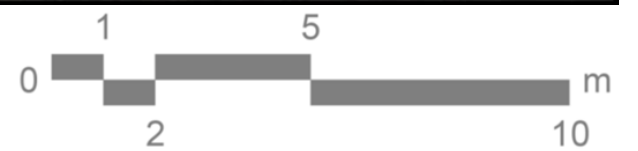
ΤΟΜΗ 1-1

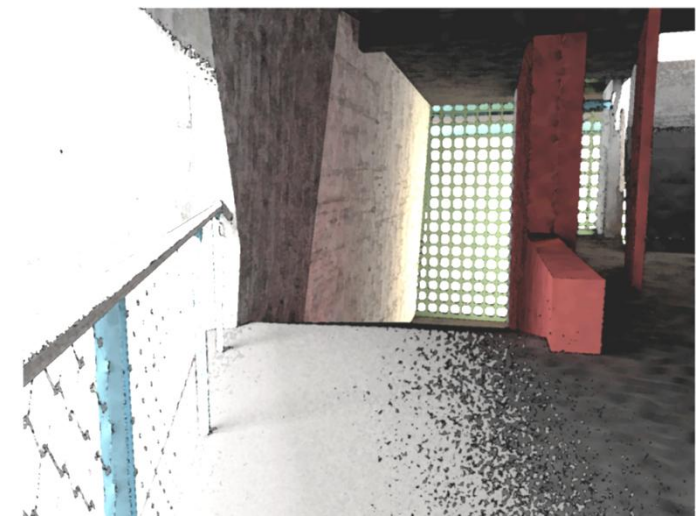

Εδώ διαφαίνεται η καθοδική πορεία προς το γκρεμό του Λευκάτα και την ενδεχόμενη έξοδο στο μικρό αίθριο στην παριά του βράχου. Η οροφή που διαμορφώνεται από την πάνω ραμπόσκαλα φαίνεται σαν να συνθλίβει τον επισκέπτη όσο κατευθύνεται προς το αδιέξοδο, την πτώση.

TOMH 2-2

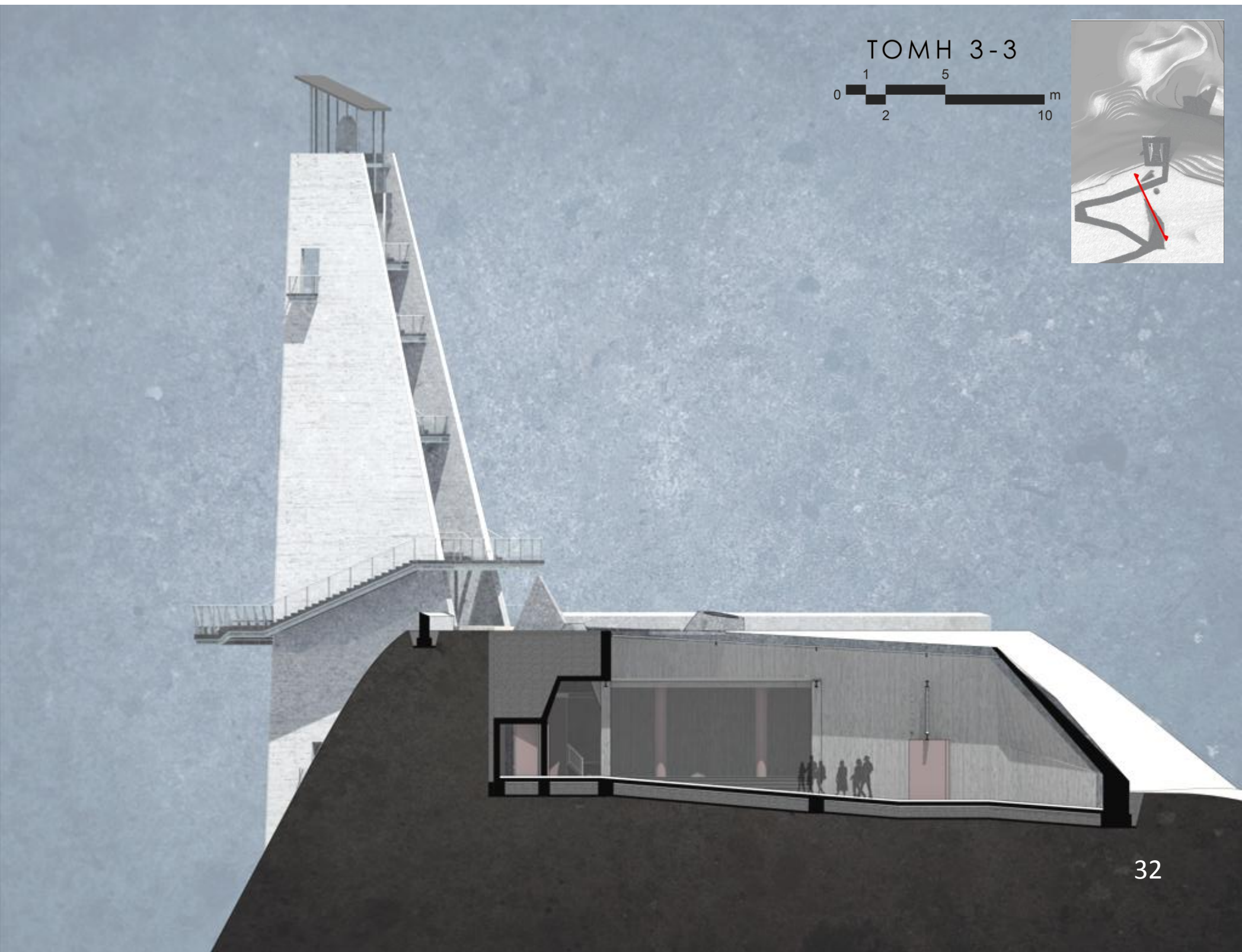
Στο υπόγειο τμήμα του κτιρίου που σχετίζεται με τον τόπο και την ιστορία του ήταν σημαντικό να είναι μέσα στη γη και το φως να έρχεται από ψηλά. Άλλωστε η ιστορία του τόπου και ο μύθος της Σαπφούς αρμόζει να είναι κλειστοί, σκοτεινοί και υποβλητικοί.

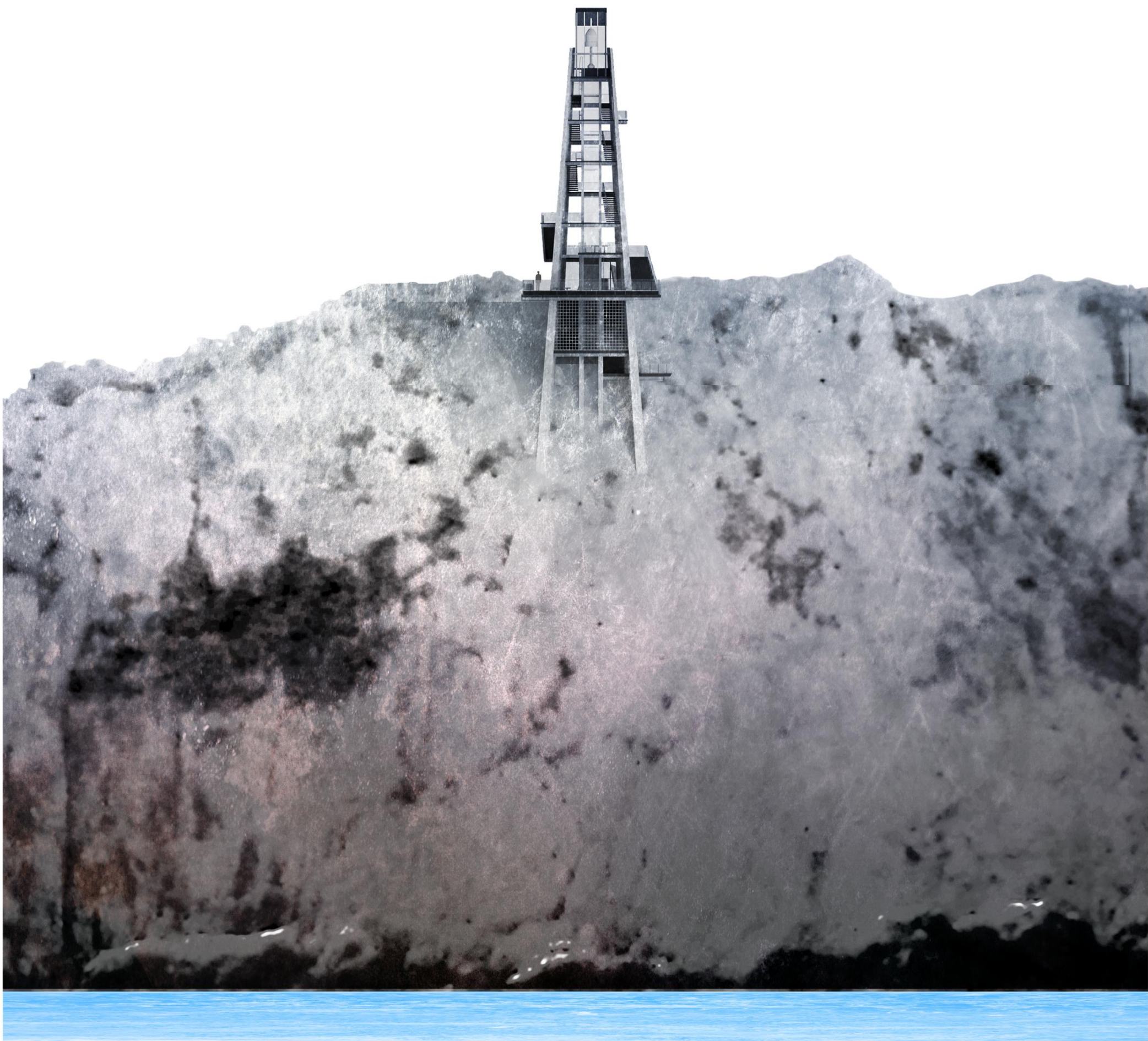
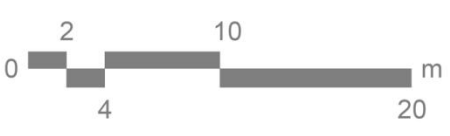
Όσο ο επισκέπτης ανεβαίνει το φως αρχίζει να εισέρχεται στους χώρους και από τις όψεις, πρώτα στον ημιόροφο μέσω ενός μεταλλικού σχαρωτού σκελετού, που ελέγχει το φως και τη θέα τα οποία επιτρέπει, έπειτα μέσω σκελετού υαλοπετάσματος στο αναψυκτήριο και τελικά πλήρως ανεμπόδιστα στα ανώτερα επίπεδα τα οποία είναι ανοιχτά.

Πρωτότυπο Κείμενο
κατθανοίσα δὲ κείσῃ οὐδέ ποτα
μναμοσύνα σέθεν
ἔσσειτ' οὐδὲ ἴποκ' ἴϋστερον
οὐγὰρ πεδέχῃς βρόδων
τῶν ἐκ Πιερίας
ἀλλ' ἀφάνησκήν Ἄϊδα δόμῳ
φοιτάσεις πεδ' ἀμαύρων νεκῶν
ἐκπεποταμένα

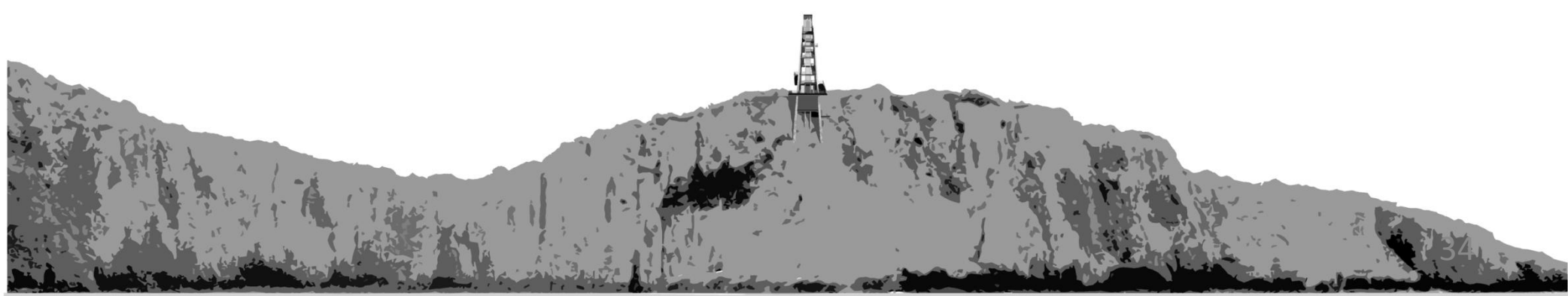
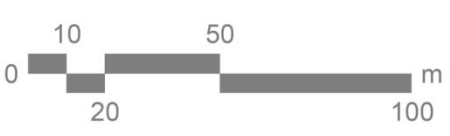
Νεοελληνική Απόδοση
πεθαμένη θα 'σαι και ποτέ
δεν θα σε μνημονεύσουν
οὔτε τώρα οὔτε μετά
και δεν θα 'χεις ρόδα
από την Πιερία
αλλά ἀγνωστη θα τριγυρνᾷς
στα παλάτια του Ἄδη
ανάμεσα στις μαύρες σκιές
των πεθαμένων

Από ποίημα της Σαπφούς

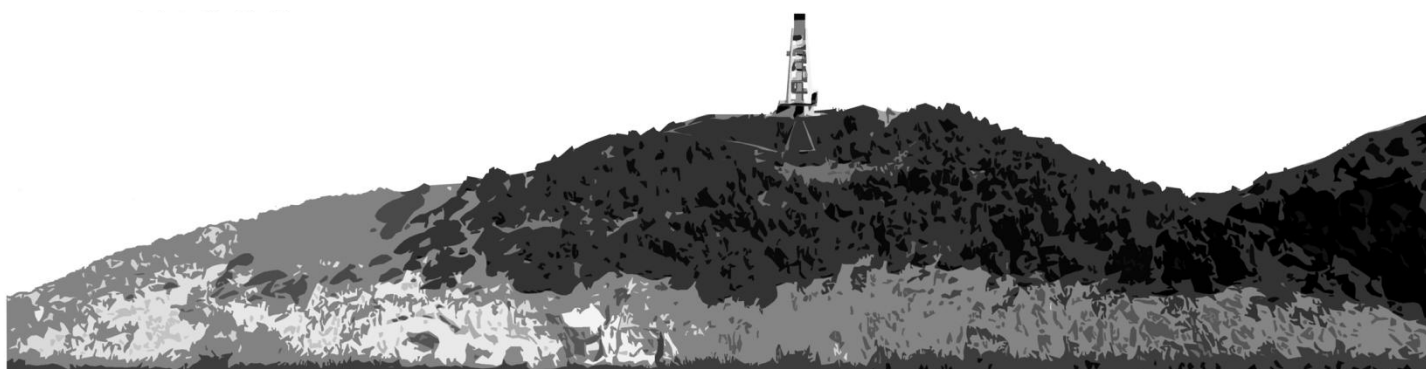
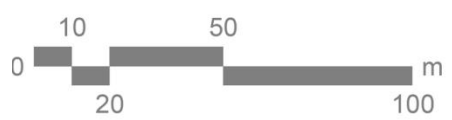

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

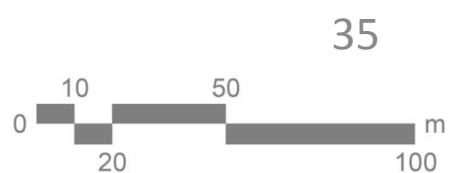

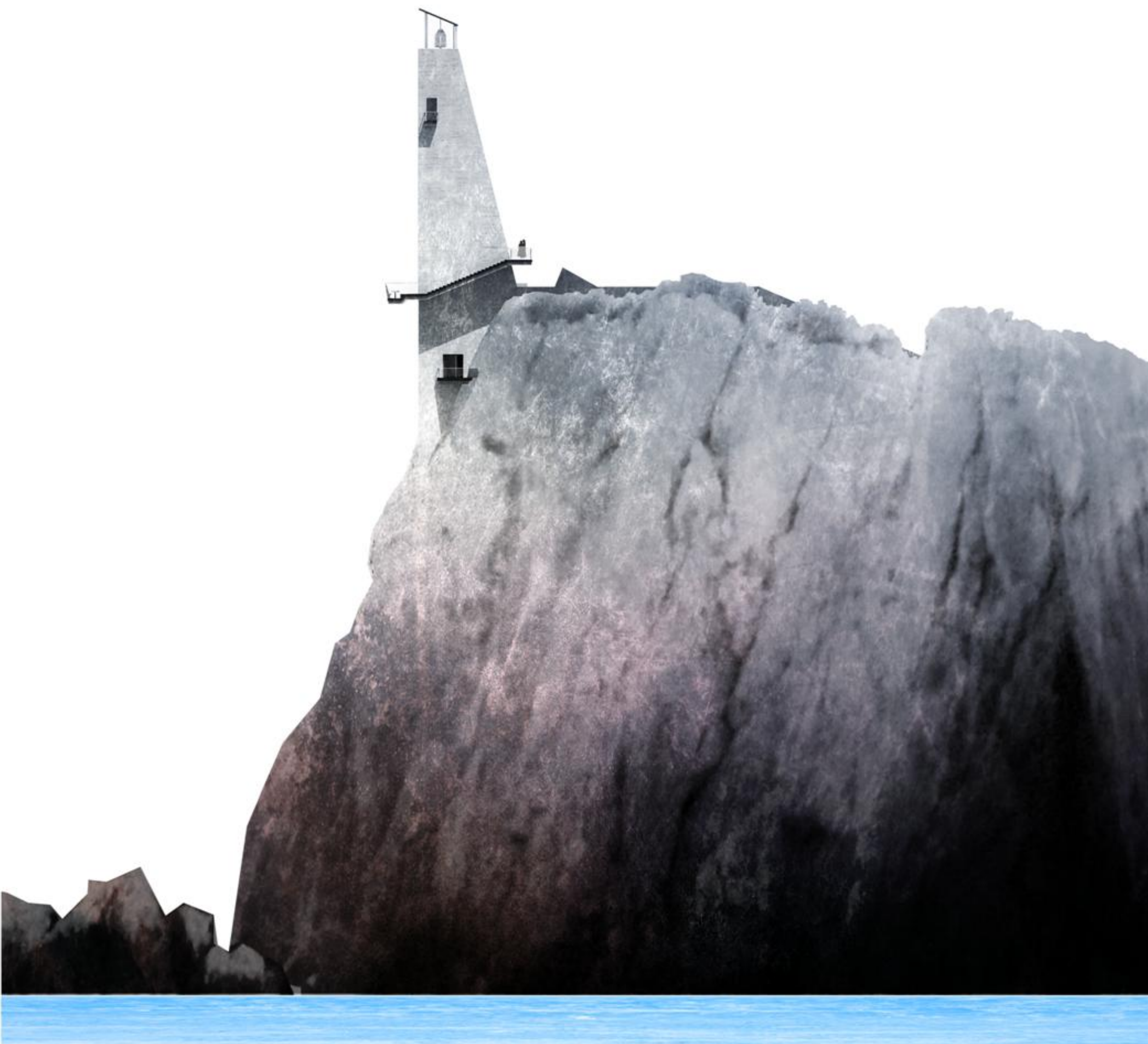
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

